AKPINAR

48. Sayı

Kasım - Aralık 2013 Yıl: 8 ISSN: 1306 - 3731 4 TL

KÜLTÜR SANAT VE EDEBİYAT DERGİSİ

Necip Fazıl Vasiyetini Kime Emanet Etti?

İsmail ÖZMEL, Ali İhsan KOLCU, İsa YAR, Ahmet OTMAN
Harika UFUK, Engin NAMLI, Serpil KAYA, Abidin GÜNEYLİ
Murat SOYAK, Kibar AYAYDIN, İsa KAYACAN
Oğuz ÇETİNOĞLU A. Vehbi ECER'le söyleşi
Halil Hadi BULUT, Nadir Şener HATUNOĞLU
Osman AYTEKİN, Ahmet BAŞ

www.akpinardergisi.com

İSMAİL ÖZMEL

NİĞDELİ ŞAİR ve YAZARLAR

Niğde - 2009

AKPINAR
Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi

Yıl: 8 Sayı: 48 / Kasım - Aralık 2013 ISSN: 1306-3731

SAHİBİ ve GENEL YAYIN YÖNETMENİ
İsmail ÖZMEL
ismailozmel@hotmail.com

YAYIN KURULU
İsmail ÖZMEL
Kibar AYAYDIN
Murat SOYAK

DANIŞMA KURULU(HAKEM HEYETİ)
Prof. Dr. Abdulkadir YUVALI (Erciyes Üniversitesi)
Prof. Dr. Ali Berat ALPTEKİN (Selçuk Üniversitesi)
Prof. Dr. Esma ŞİMŞEK (Fırat Üniversitesi)
Prof. Dr. Nevzat ÖZKAN (Erciyes Üniversitesi)
Prof. Dr. Ahmet BURAN (Fırat Üniversitesi)
Prof. Dr. Pervin ÇAPAN (Muğla Üniversitesi)

YAZIŞMA VE YÖNETİM YERİ
Yeni Çarşı İş Merkezi B Blok Nu. 1/5 NİĞDE
Telefon: 0.388 213 12 50 Belgegeçer: 0.388 233 35 45

ABONE ÜCRETİ
Sayısı: 4 TL
Yıllık Abone Bedeli: 25 TL
Resmî Abone Bedeli: 50 TL
Yurtdışı Abone Bedeli: 30 Avro
Posta Çeki: 5145515 (İsmail ÖZMEL)

GRAFİK & TASARIM
İlhami KARAN

BASIM YERİ
Karan Ofset
Selçuk Mh. Selçuklu Cd. 36/B • NİĞDE
Tel: 0.388 233 66 22 Belgegeçer: 0.388 233 88 11

Dergiye gönderilen yazı ve şiirler basılsın basılmasın geri verilmez. Yayınlanması istenen yazıların el-mek adresimize gönderilmesi gerekmektedir. Dergimizde yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. Yazı ve şiirlere ücret ödenmez. Yayın kurulu gerekli gördüğünde yazılarda değişiklik yapabilir.

İÇİNDEKİLER

3 **Uçurtma**
İsmail ÖZMEL

4 **Ölmesin Gazeli**
Ali İhsan KOLCU

5 **Denize Özlem**
İsa YAR

6 **Gönlümden Silemedim**
Ahmet OTMAN

7 **Aşkımızın Damgası**
Harika UFUK

8 **Rüyana Girdi mi?**
Engin NAMLI

9 **Memleket Manzaraları**
Serpil KAYA

10 **Bir Sakınca Yok**
Abidin GÜNEYLİ

11 **Necip Fazıl**
Vasiyetini Kime Emanet Etti?
İsmail ÖZMEL

13 **Yolculuk İzleri**
Murat SOYAK

16 **Rüyadan Hakikate Uzanan Mazi Yolculuğu**
"Yollar Ve İzler" Romanı Üzerine
Kibar AYAYDIN

22 **Nail Tan'dan:**
Türk Halk Edebiyatı Dediğin Bir Sarp Kale
Prof. Dr. İsa KAYACAN

24 **Kültür Değerlerinden Biri Olan**
Dil'in Kimliğimiz Bakımından Önemi
Konusunda Yrd. Doç.Dr. A.Vehbi ECER ile Röportaj
Oğuz Çetinoğlu

30 **Dr. Fatma Müjgan Cunbur**
Vefat Etti

31 **Memet BAYDUR'un Hikâyeleri**
Üzerine Bir İnceleme
Halil Hadi BULUT

37 **Dayak**
Nadir Şener HATUNOĞLU

39 **Mustafa Miyasoğlu'ndan**
Bir Dönemin Romanı "Dönemeç"
Osman AYTEKİN

42 **AKPINAR DERGİSİ 2013 DİZİNİ**

Sevgili Akpınar Okuyucuları,

İKİ KARDEŞ SANAT,
MUSİKİ VE EDEBİYAT

Esasında bütün sanatlar kardeştir. Onları vücuda getiren ruh ve emek esere bir hüviyet, bir şekil ve güzellik vermektedir. Bizim bu yazıdaki konumuz özel, musiki ve edebiyat ilişkisi.

Dede korkut hikâyelerinden ilham alınarak çevrilmiş bir film vardı, bilmem ekranda tanışmanız oldu mu? Aksakallı elinde kopuzu ile nağme döktüren Dede Korkut. Üç veya dört telli kopuzu ile çağlar ötesinden destanlar dizerek, nağmeler dökerek kendini hatırlatmaya çalışıyordu.

Biz kopuzu Anadolu'ya getirdik hem tel sayısını hem de perde sayısını artırdık. Kucağa alınan kısmını adeta bir kubbenin yarısı gibi genişlettik, yuvarladık ve ona saz dedik. Tıpkı mezarların üzerine yaptığımız türbelerdeki tavan konileri gibi şekillendirdik ve süsledik.

Bu sazla nice âşık bazen kendi şiirlerini bazen başka ustaların şiirlerini sazlarıyla çalıp söylediler. Zaman için Karacaoğlan, Aşık Veysel, Refik Başaran, Eskigümüşlü Rifat çavuş gibi zirve isimler de bu dünyadan gelip geçti. Türkü dönemi dediğimiz dönemin en bariz vasfı türkü sözleri ister anonim, ister yazarı belli bir şiir olsun, çoğu zaman bir seviyeyi yakalamış şiirlerdi. Saz da öylesine yetkin ve kendine has tınısı ile, bu saz Refik Başaran'ın sazı, bu saz Hacı Taşan'ın, Aşık Veysel'in, Şemsi Yastıman'ın sazı diyorduk

Saz türkülerle, melodi şarkılarla büyürken musiki dünyamız zenginleşti. Şiir ağırlıklı musikiden melodi ağırlıklı musikiye uzandık, güfte ile melodi beraber bir seviyeyi yakaladı, ona biz Türk Sanat Musikisi de dedik. Abdülkadir Meragi, Mustafa Itri, İsmail Hakkı Bey, Hacı Arif Bey, Tanburi Cemil Bey, Sadettin Kaynak, Münir Nurettin Selçuk, Selahattin Pınar, Necdet Varol, Alaeddin Yavaşça, Sadun Aksüt, Selahattin İçli ve Yıldırdım Gürses'i hatırlayarak.

Son geldiğimiz nokta ritim ağırlıklı Türk Pop Musikisi. Bu son musikide her şey çoğaldı, musiki aletleri, musikiye katılan insan sesleri, icracı sayısı, oynayanlar, elleri ile ritim tutanlar, vücut hareketleri ile katılanlar, mırıldananlar. Ne güzel. Ama en güzelini yaptık, yapıyoruz diyebilir miyiz? Neye göre en güzel?

Celal İnce, Fecri Ebcioğlu, Sezen Cumhur Önal, Ayten Alpman, Barış Manço, Ajda Pekkan, Nükhet Duru, Alpay, Nilüfer ve Kayahan'ı unutmadan…

Diyorum ki şöyle musikimize genel olarak bir baksak, bugünkü pop musikisi sözleri ile türkü ve şarkı sözlerini bir karşılaştırsak, nasıl bir sonuç elde ederiz dersiniz? Elbette bu musiki diyarının en iyileri, ortaları ve zayıf olanları vardır. Ama çoğunluğa bakarak bir değerlendirme yapmaya ne dersiniz?

Tekrar şiire, gerçek şiire, melodileriyle ve tahayyülü ile daha zengin bir Türk musikisine ne dersiniz?

Yine dopdolu bir sayı ile huzurundayız. Bu arada kıymetli dostlardan, yazarlardan kayıplarımız var. Dr. Müjgan Cumbur'u, Şu Çılgın Türkler yazarı Turgut Özakman'ı, Enerji eski bakanı, hemşerimiz eğitimci Nuri Kodamanoğlu'nu, Prof. Dr. Cem Dilçin'i kaybettik. Onlara rahmet, sevenlerine başsağlığı diliyoruz.

Daha güzel sayılarda buluşmak dileğiyle sağlıcakla kalın...

İSMAİL ÖZMEL

Uçurtma

İsmail ÖZMEL

Zirveye tırmanırken inişi de unutma
Kendisi mi uçuyor şu gökteki uçurtma?

Ölmesin Gazeli

Ali İhsan KOLCU

el ver sultanım,
hüküm senindir
aşk derdine düşen
müptelâ ölmesin

bir sayhaya açılır,
kalbi vuran son cemre
çoğalsın ufuklarca
vaveylâ ölmesin

ne kalır âşıklara
bir gizli dertten başka
sürsün geceler boyu
o hülyâ ölmesin

bir aşkın uykusunu
bölen ancak ölümdür
sussun bütün kâinât
o rüyâ ölmesin

her insan kendinin zindanıdır
ey zindancı çöz kalbin kilidini
hem yusuf
hem züleyhâ ölmesin

mehtâbın aynasında
büyür bütün acılar
şâir! yaz o kıssayı yeni baştan
leylâ ölmesin
illâ ölmesin!

Denize Özlem

İsa YAR

Adana gurbetinde
Ben bir sahil çocuğu,
Nedir böyle uzatan,
Bu hazin yolculuğu?
Bir hayal belde deniz,
Kararan gölge, dağlar.
Bozkırlar bir bilseniz;
Gözlerim deniz ağlar…

Ne rüzgârdan esinti,
Ne çığlık martılardan,
Ne sükûn kuytulardan…
Bilirim ki hep hayal.
Sanki bir düş, bir masal.
Ah bu dağlar, bu dağlar,
Yüklenip gurbetimi
Yalnızlığıma ağlar…

Gönlümden Silemedim

Ahmet OTMAN

Hepsi bir masal mıydı?
Hani çılgın gibiydik.
Bir oyundu bu desene
Arama diyorsun ya telefonda
Rehberden sildim seni,
Gönlümden silemedim...

Ne vazgeçilmezdi sevda
Engel yoldu aramızda
Arama diyorsun ya mektupla da
Defterden sildim seni,
Gönlümden silemedim...

Bir rüya mıydı desem?
Bir kere olsun dinlesen
Aşk denilen girdaptan
Bir de sen kurtulabilsen
Aşkımdan sildim seni
Gönlümden silemedim...

İster suç olsun, ister ceza
Yetmez mi bu yaptığın eza?
Bir gün olur karşılaşırsak keza
Resimlere bakıp bakıp
Albümlerden sildim seni
Gönlümden silemedim...

Şarkılar söylemesin artık bizi
Her mısrası içimde bir sızı
Aşk denilen bu nazı
Çekemiyor yorgun yüreğim
Beynimden sildim seni,
Gönlümden silemedim...

Aşkımızın Damgası

Harika UFUK

Öteledim elimin tersiyle
Beni üzen, yoran, yıpratan ne varsa…
Yelken açtım yeni ufuklara;
Özlediğim
Dostluğa, barışa, güzelliğe…

Gözlerimden geçen ak yelkenli
Ak köpükle karıştı uzaklarda
İki el kenetlendi
Geçmişten geleceğe
Ilık rüzgârlar esti kirpiklerimden
Düşler ülkesine…
Denizin dalgalarını birer birer katladım!

Geceler siyah değil,
Aklaştı tertemiz aşkınla.
Aydınlandı artık gelecek günler…
Gümüşten sözler döküldü
Yakut dudaklardan,
Zümrüt gözlerden ise inciler…

Gitme, bekle!
Yalnızlığı beraber yolcu edelim.
Tut ellerimi hadi,
Bastır yüreğinin üstünde…
Bir mühür gibi
Damgası olsun aşkımızın!

KIBRIS (GİRNE)

Rüyana Girdi mi?

Engin NAMLI

Rüyana girdi mi gizemli halim
Bir can taşıyorum bedenden ayrı
Hüzne ilişmeden dönsen sağ salim
Özlem nöbetlerin yetiyor gayrı

Tutkuların narı düşer serime
İçimden dışıma başlar erime
Karışır yaşlarım soğuk terime
Özlem nöbetlerin yetiyor gayrı

Sabır düşkünü ol diyorsan şayet
Efkârdan olamam akla mukayyet
Sevgime reva mı bunca eziyet
Özlem nöbetlerin yetiyor gayrı

Desende gönlümden yok müdahale
Senden uzaklaşır her bir merhale
Ne oldu da düştü kalpler bu hale
Özlem nöbetlerin yetiyor gayrı

Memleket Manzaraları

Serpil KAYA

Hangi yana dönsem
Bir Sedir Ağacı gölgesi
Yada yanan yüreğime
Serpilen bir pınar sesi

Huzur saklı denizinde, deryasında
Balıkçı sandalının mercan dolu ağlarında
Bir akşam vakti, rakı-balık sofrasında
Memleket manzaralarım, gönlümün yamacında

Başak kokusu değer rüzgârına
Bereketini verir, aşına, suyuna
Yüz süresim gelir dağına, taşına
Canım kurbandır vatanıma, toprağıma

Eser yeller, güz eylerim
Gönül bahçeme yâr eylerim
Yanık türküsün çalar sazlar
Gönül yarama ilaç ederim.

Bir Sakınca Yok

Abidin GÜNEYLİ

Ne olur ki bir dakika ayırsan
Alo desen sesin bana duyursan
Gönlünden geçeni emir buyursan
Dünya benim; gözlerime bakınca.
**
Ben böyle bir hayal ile yaşarım
Bir sevgili buldum sanır coşarım
O güç ile engelleri aşarım
Dünya benim; yüreğime akınca.
**
Gece gündüz yolda seni bekledim
Çayıma, kahveme sevgin ekledim
Yüreğim kartına aşkın yükledim
Duysun dünya artık yok bir sakınca

Necip Fazıl Vasiyetini Kime Emanet Etti?

İsmail ÖZMEL

Necip Fazıl Kısakürek'in son arzularını ihtiva eden vasiyetnamesini göndünüz mü, okudunuz mu? Bu vasiyetnamede Necip Fazıl vasiyetini hangi gençliğe emanet etmiştir, hangi gençliğe hitap etmiş, onlardan beklediği ve istediği nelerdir, diye hiç merak ettiğiniz mi?

Necip Fazıl'ın Türklükle ve Türk tarihi ile ilgili düşüncelerini ve kanaatlerini enine boyuna anlatan, yorumlayan yazılara ben rastlamadım. Bu konudaki yazıların olmaması veya azlığı onun bu yönünün olmadığına bir delil olamaz.

Bizim kısır ve ilmi zihniyetten mahrum anlayışlarımız var ya işte o bizi kısmen kör ve kısmen sağır yapmaktadır. Onun solcu olduğunu söyleyenler oldu, başka sıfatlar yükleyenler oldu ama onun "Başta gerçek Türk'ün ruh köküne bağlı yeni bir gençliğe hitap ettiğini" ve ondan talepleri olduğunu kimse söylemedi. İnsan böyle güçlü bir şairi yalınkatlıktan kurtaracak ve onu bütün nesillere sevdirecek böyle bir yönünün olduğunu niye anlatmak ihtiyacı duymadılar veya adeta bu yönünü sakladılar, halen anlamış değilim

Geçenlerde bir dost Necip Fazıl Kısakürek'in vasiyetnamesini getirdi. Dikkatle okudum, onu 1935'ten sonra sadece dini duyguları ön planda tutan şiirler yazdığını ve kalemini sadece dini sahaya hasrettiğini düşünerek üzülürdüm. Şiir sanatı sahasının tek renkli olmadığını, çeşitliliğin güzelliğini bilen bir kişi olarak, bu durumu kaygıyla izlerdim.

Necip Fazıl Vasiyetnamesinin birinci bendinde "…Başta gerçek Türkün ruh köküne bağlı yeni gençlik, şu kadar yıllık mücadele hayatımda beni okumuş veya dinlemiş her fert, kısaca Allah ve Resulüne perçinli herkes… Onlara hitap ediyorum ve dileklerimin yerine getirilmesi için gerekli çalışmayı işte bu yeni gençliğe ısmarlıyorum!"

Şair, Türkün ruh köküne bağlı nesilleri muhatap aldığına göre, kime hitap ettiğini biliyor. Bu takdire şayan bir gerçekliktir. Zira bugün kendini Müslüman sayan ve Necip Fazıl sevgisinden ve hayranlığından bahseden çok kişi Necip Fazıl'ın

vasiyetnamesindeki fevkalade önemli bu açıklamalardan haberli olduğunu sanmıyorum. Onu şahit göstererek veya onu bahane ederek Türklük aleyhine yalan yanlış bilgileri tekrarlayarak onun ruhunu azap içinde bıraktıklarının farkında mıdırlar acaba diye düşünüyor ve üzülüyorum.

Necip Fazıl'ın fikir ve duygu dünyasına adım atarken ilk basamağın TÜRKÜN RUH KÖKÜNE BAĞLI YENİ GENÇLİK olduğunu bilmek ve söylemek gerektiğini, sevenlerinden, hayranlarından, hakikat namına rica etmek çok mu fazla bir istektir? Necip Fazıl'ı Türklüğü kabul etmeyen, reddeden bir kimse olarak takdim etmek isteyenlere bu vasiyetname Necip Fazıl'ın kalemiyle yapılmış bir ikazdır, bir irşattır.

Vasiyetnamenin 4. bendinde:

"…1935 yılında, mürşidim ve kurtarıcım Esseyid Abdülhakim Efendi hazretlerine, bir yazımı okumuştum. Bu yazı, kendilerini tanıdıktan sonraki dünya görüşüme ait olarak, zamanenin bize aykırı, meşhur bir gazetesinde çıkmıştı ve Türk'ün Tarih Muhasebesini İslami tefekkür noktası etrafında çerçeveliyordu… Yazıyı ellerine aldılar, kalem istediler ve üstüne öz elleriyle 'altın ile yazılacak yazı' buyurdular."

Necip Fazıl, "Türk'ün Tarih Muhasebesini" yaparken, bilinen en eski Türk tarihinden başlamak YERİNE, İslamı kabul ettikten sonraki Türk tarihi üzerinde durmak gerektiğini ileri süren bir görüşü ifade etmek istediğini sanıyorum. Yahya Kemal ve Mehmet Kaplan'ın da 1071'den sonraki TÜRK tarihi üzerinde yoğunlaştıkları bir gerçektir.

Necip Fazıl'ın son arzularının yerine getirilmesi konusunu, " Başta gerçek Türkün ruh köküne bağlı yeni gençlik, şu kadar yıllık mücadele hayatımda beni okumuş veya dinlemiş her fert, kısaca Allah ve Resulüne perçinli herkes… Onlara hitap ediyorum ve dileklerimin yerine getirilmesi için gerekli çalışmayı işte bu yeni gençliğe ısmarlıyorum!"

Meselenin gerçek yüzünü vasiyetnameyi okuyunca anladım

Yolculuk İzleri

Murat SOYAK

Çocukluk günleri… İstanbul, hayal ufkumda büyülü bir şehir. Bir yol bulup gitmeli ama nasıl gidilecek? İstanbul'u gezip görenler, yaşadıklarını ballandıra ballandıra anlatıyorlar. Bize hep dinlemek düşüyor. Gel zaman git zaman bizim de yolumuz İstanbul'a düştü. Ağabeyim tuttu elimden. Bir akşam vakti bindik otobüse. İşte bir düş gerçekleşiyor. Yeni bir şehir, yeni bir çevre… Fetih heyecanı.

Dışarıyı izlemek için pencere kenarına oturuverdim. Ağabeyim gözlerime baktı ama "Burası benim" dedim. Sustu. Dışarıda gözlerim. Yol boyunca akıp giden evler, ağaçlar, dağlar, tepeler… Ve gün erken battı. İçime kapandım. İstanbul'u düşündüm.

—Ağabey, İstanbul'a ne zamana varırız?

—Sabaha ordayız inşallah.

—Kaç saat var sabaha?

—Geçer zaman, sabırsızlanma.

Öğüt vermek kolay, zaman geçermiş. Gel, bir de yolcuya sor. Az gittik uz gittik; dere tepe düz gittik. Yokuşları aştık, tünelleri geçtik. Vara vara vardık o sevgiliye. İşte Boğaziçi… İşte deniz… İşte martılar…

—İstanbul'a hoş geldiniz!

*

Nevşehir'in Derinkuyu ilçesinde ikamet eden akrabamızı bir güz gününde babam ile birlikte ziyaret etmiştik. İbrahim amca, yorgun ve bitkin bir haldeydi. Hasta yatağında yatıyordu. Babamı görünce ağlamaya başladı. Babam da ağlıyor. "Geçmiş olsun" dileklerinden sonra başlayan koyu bir sohbet. Eski günler, hatıralar anlatılıyor. Konuşmaları bütün dikkatimle dinliyorum. Acıyla yoğrulmuş bir hayat yolculuğu…

Dönüş yolundayız. Şimdi düşünüyorum da o yıllarda akrabalık, arkadaşlık, komşuluk ilişkileri daha sağlamdı. İnsanlar birbirine yakındı. Samimi bağlılık, vefa, hal-hatır sorma ve ziyaretler… Heyhat, şimdi bunların yerini sanal konuşmalar, sanal yazışmalar aldı.

Babam o günlerde hasta ve yorgun. Yılların ağır yükü ve geçim derdi omuzlarında. Alnında kırış kırış derin hayat çizgileri. Dünyanın çilesi işlenmiş.

Yanında yürüyorum. Kavak ağaçlarının rüzgâra kapılmış dalları salınıp duruyor. Sarı yapraklar savruluyor. Tren istasyonunu geçip de mahalle yoluna düştüğümüzde babam durdu. "Oğlum, şurada az dinlenelim" dedi. Yüzü ter içinde kalmış. Cebinden çıkardığı mendili katlı yerlerinden özenle açıp alnındaki, göz çukurundaki terleri sildi. Yine özenle katlayıp o mendili cebine koydu. Yanımızdan geçen adamlar, kadınlar, çocuklar bize bakıyor. Babama yaklaşıyorum. Ben de yanına oturup nefesleniyorum. "Keten çimen yaylasında sürü peşinde yürüdüğüm, koştuğum günler hey! Şimdi kocadık oğul, yol yordu beni."

Babam ile yaptığım o yolculuktan hisseme hüzün yüklü bir hayat bilgisi düştü. Ömür dediğin düşe kalka bir yolculuk değil mi?

*

Bayburt'un Demirözü ilçesinden hareket edip ikindi sonrası buraya geldik. Üzerimizde yol yorgunluğu. Yüzümüz toz içinde. Hemen bir çeşmeye koşup serinliğe sığındık. Erzincan tren garındayız. Tenha yere çekilmiş annem üzgün. Gözyaşlarını gizler gibi. Kayseri'ye gidecek treni bekliyoruz. Gün batmak üzere… Bir türlü zamanında gelmeyen tren. Uzun bir bekleyiş. Karşıda uzayıp giden sıra dağlara bakıyorum. İlk göz ağrım, ilk sevincim Bayburt günleri… Bir dönem daha kapanıyor. Ne umduk, ne bulduk? Göç göç olmuş kervan. Bir yerden bir yere insan. "Üç göç bir yangına bedel" demiş atalar. Güngörmüş, umur görmüş atalar; vardır bir bildikleri. İşte tren geliyor. Kara dumanı gök boşluğunu doldurdu. Dünyanın gürültüsünü taşıyor sanki. Ağır demir kapılar açıldı. Yürüdük annem ile bir. Akşam rüzgârı esiyor. Koşuşuyor insanlar. Ağlayanlar, gülenler; gidenler, kalanlar… Ve ağır demir kapılar kapandı. Geride kaldı mor dağlar, solgun güller, sarı yapraklar…

*

Bitlis iline tayinim çıktı. 28 Şubat 1997, post-modern darbe günleri. Şimdi kış daha bir soğuk… Ankara ayazı memleketi donduruyor. Şark yollarındayım. Yollar güven vermiyor. Korkulu, kaygılı saatler ve günler… O akşam Elazığ'da kaldım. Bir şehrin yabancısı olmanın güzelliği de var. Caddelerde, ara sokaklarda dondurucu havaya aldırmadan saatlerce yürüdüm. Bir akşam vaktinde şehiriçi keşifler. İnsan yüzlerini okuma çabası. Sıcak, ahenkli bir dil. Ve kendini duyuran gurbet. Bu yürüyüş sonrasında Elazığ öğretmenevine varıp konakladım.

O gecenin sabahında yola çıkmak için yeniden hazırlandım. Dağ taş kar altında. Uzayıp giden yolculuk bazen çekilmez bir hal alır. Koltuğumda bir kitaba gömüldüm. Okudukça özge bir yolculuk bu. Sayfalarca devam eden güzellik.

İçimdeki uğultuyu dindirme çabası. Okuduğum kitap yeni bir dünyanın kapılarını açıyor.

Yeryüzü, coğrafî atlaslarda pek şirin. Yeşilli, mavili, dağlı, ovalı, denizli, ırmaklı o parlak sayfalarda noksan bir şeyler. Şimdi doğu gerçeği ile doğrudan yüzleşmenin vakti. "Bitlis'te beş minare" var mıydı acep? Kış günü, şehrin dışında bir yolcu aktarım yerinde otobüsten indik. Bitlis uzakta, kar altında… İkindi sonrası şehre varabildik. Sessizlik, ıssızlık almış yürümüş. Bir yokuşun sonunda vardığım yeni bir menzil.

Günler sonra çözüldü buzlar. Baharın ilk ışıkları…

*

Sabah saatlerinde vardığımız Çanakkale'de bizi deniz karşıladı. Feribot ile Eceabat sahiline geçtik. Deniz ile buluşmak ayrı bir güzellik elbette. Deniz bir dost gibi söyleşir sizinle. Ve dalgalar, ak köpükler her daim yeni bir haberi duyurur gibi. O dalgaların kayalara vuruşu boşuna değil. Söyleyecekleri vardır. Deniz sonsuzluğa çağırır.

Eceabat'a varınca ak saçlı rehberimiz koşarak geldi. "Niğdeli Ali'nin torunları hoş geldiniz!"diye seslenmesi yüreğimde yankılandı. Tanışma faslından sonra otobüsümüz hareket etti. Sahil şeridinden yeşil tepelere doğru bir yolculuk… Rehberimiz yürek diliyle anlatıyor. Olaylar, kişiler, cephede olup bitenler sahne sahne gözümüzde canlanıyor. Orada bir kez daha Mehmet Âkif'in mısralarını hatırladım: "Şu Boğaz Harbi nedir? Var mı ki dünyada eşi !.."

Kanla yoğrulmuş topraklar üzerinde dolaşırken yakın tarihte olup bitenleri yeniden düşündüm. Bir sorgulama, muhasebe… Biz bu savaşa niçin sürüklendik? Tarih bir ibret vesikasıdır. Tarih, ders almak için gereklidir.

*

Yoldan evvel yoldaş gerek Ölüm dirim günlerinde yanımızda arkadaşların, dostların olduğunu bilmek büyük saadet. İki kapılı handa bir yolcu gibiyiz. A dost, yitiğimizi arıyoruz. Şehirlerden, insanlardan, kitaplardan yol bula bula ışıklar içinde yürüyoruz. Dünyanın çetin halleri bazen yolumuzu kesse de er geç geleceğiz. Yolda olmak en güzeli. Yol, bir istikamet üzere anlam kazanıyor. Bir adım, bir adım, bir adım daha… Aşılmaz sanılan dağlar, yürüdükçe yol veriyor. İnsan, insana kavuşuyor. Yeniden aşk ile sabır ile gayret ile "şurada güneşe ne kaldı."

Rüyadan Hakikate Uzanan Mazi Yolculuğu "Yollar Ve İzler" Romanı Üzerine

Kibar AYAYDIN

Mustafa Miyasoğlu, şair kimliğinin yanında münekkit ve romancı kimliğiyle de Türk edebiyatına katkısı olan ender sanatkârlardan biridir. Edebiyatın çeşitli türlerinde eser veriyor olması, ona zengin bir bakış açısı kazandırmıştır. Terkipçi bir yapıya sahip olan Miyasoğlu teorik bilgiyi, sanatkâr mizacıyla harmanlamış, oradan Türkiye'nin sosyal gerçekleriyle örtüşen romanlar inşa etmiştir. Onun bu ibdâ sürecinde ortaya koyduğu Türkiye gerçeği, Stendal'ın Kırmızı ve Siyah'ta "Roman uzun bir yolda dolaştırılan ayna gibidir." ifadesinin biraz daha farklılaştırılmış bir şekli olarak görülebilir. "Her roman, orijinal bir bakışın ve kendine özgü nitelikleri olan bir dünyanın sözcüsü olduğu ölçüde önemli ve kalıcıdır. Bunu sağlayan da romancının kültürüdür"[1] düşüncesini, romanlarının merkezine oturtan Miyasoğlu; romanlarının kozasını, geniş bir kültür yelpazesi içinde örer.

"Roman, yaşanılan hayatla özlenilen hayat arasındaki tezattan doğmuştur." İfadesini kullanan Siyavuşgil'de romanın insanı kanatlandırıp, onu farklı âlemlere taşıyan fiktitif yapısına gönderme yapar. " Her yerde ve her devirde roman, okuyucuya, bir an olsun kendi hayatını unutup realiteden hülyaya geçmek ve içine teptiği insiyakları, duyguları ve emelleri, hülyanın rengârenk ikliminde gerçekleştirmek imkânını vermiştir. İnsanlığın en sıkıntılı, en buhranlı, en meyus anlarında roman, ferde Hızır gibi yetişir ve onu elinden tutarak, bir an için, sıkıntıdan, buhran ve yeisten uzaklaştırır."[2]

Miyasoğlu, "Yollar ve İzler"de 1980 sonrası Türkiyesinin içtimaî, siyasî ve kültürel panoramasını ortaya koyarak özellikle de muhafazakâr/sağ kesimin kendini isbat-ı vücud aşamasındaki sıkıntılarını, sosyal hadiseler karşında kendini konumlandırmasını ele alır. "Yollar ve İzler" bu konumlandırmanın yapıldığı bir dönem romanıdır. Miyasoğlu Türkiye'nin sosyal ve siyasal hadiselerine şahit olmuş, insanımızın geçirdiği kültürel buhranı, yerinde tespit etmiş bir sanatkârdır. O, bu durumu "Roman Düşüncesi"nde şöyle dile getirir: "Sanatçı çağının tanığıdır sözünün en çok geçerli olduğu alan, sanıyorum romandır. Romancının tanıklığı, bütün öteki sanatçılarınkinden çok daha belirgindir. İçinden çıktığı çevrenin ve toplumun nesnel tutanaklarını değil de, estetik görüntüsünü vermekle yükümlü gördüğümüz romancı, bunu muhayyel kahramanlarıyla ve gerçeklik duygusu verecek bir tarzda ortaya koyar. Başarısını sağlayan en önemli unsur, gerçeğin muhayyilesinde aldığı

biçimi ifade tarzıdır. Kişi ve olay seçimindeki isabeti anlatımda göstereceği başarı ile sağlayabilirse, roman hem toplumu içindeki insanı verir, hem de yıllarca sonra bile çağının güvenilir bir aynası olur. Bu noktada romancılık, hem de hayat tecrübesini, hem geniş kültürü, hem de sağlam bir dünya görüşünü gerekli kılıyor."[3]

Miyasoğlu, sağlam bir roman tekniğine sahiptir. O, ustaları olan pek çok romancının üslubuna hâkim olduğu gibi onlardan bağımsız yeni bir roman kurgusu meydana getirmiştir. Miyasoğlu; Ahmet Mithat Efendi, Peyami Safa, Tarık Buğra, Abdülhak Şinasi Hisar başta olmak üzere edebiyatımızın pek çok romancısını değerlendirebilecek köklü bir nazari bilgiye sahiptir. Miyasoğlu, Tanpınar'ın mazi ve rüya estetiğini bir araya getirerek soysal gerçeklerle uyuşan, Tanpınar'dan daha az kompleks bir roman yazmıştır. "Yollar ve İzler" her kesimden okurun kolayca anlayabileceği bir romandır. "Evet, roman bir dil ve insan meselesi olduğu kadar, bir kültür ve bir toplum meselesidir de. Dünyaya bakmasını bilen, romana da bakmasını bilir."[4] Miyasoğlu'nun romanda kurguladığı olaylar anlaşılır olduğu kadar gerçeklerle de birebir örtüşür. "Romanın amacı her şeyden önce hayatın anlamını, insanın içinde bulunduğu psikolojik ve sosyal şartların onu nasıl yönlendirdiğini ve tavırlarının neden öyle veya böyle olduğunu ortaya koymaktır."[5]

O, bu yönüyle realist ve toplumcu bir romancıdır. Anadolu insanını akrabalık ilişkileri içerisinde romanına misafir eden Miyasoğlu, gördüklerini, yaşadıklarını ve kurguladıklarını yaşadığı mekânın tarihsel gerçekleriyle örtüştürerek, yabancısı olmadığı bir dünyanın romanını yazmıştır. O, Adnan Binyazar'ın söylediği gibi; "Kendi insanını, dünya insanını keşfeder, ona çağının bilincini aşılar. Kendi insanını kavramadan da, başka insanı kavrayamaz."[6] İfadesini, romanlarının merkezine koyar. Anadolu insanıyla geliştirdiği sıcak diyaloglar sayesinde Miyasoğlu, kurgusu sağlam, gerçek hayatla örtüşen romanlar yazar.

Tanpınar'ın İzinde

"Yollar ve İzler"de belirgin bir biçimde Tanpınar etkisi vardır. Romanın bölümlenmesi, yani ara başlıklardaki adlandırmalar, "Beş Şehir"den aktarılmış pasajlar, sık sık Tanpınar adının zikredilmesi bu etkinin varlığını gösterir. Miyasoğlu, başka metinlere yaptığı göndermelerle metinlerarasılığa da başvurmuş. Romana metinlerarasılık bağlamında bakıldığında, Miyasoğlu'nun Tanpınar'ın tarih ve medeniyet anlayışını romanında tekrar inşa ettiğini görürüz. Beş Şehir'e yapılan göndermeler, maziyle kurulan bağlar bunu açıkça gösterir. Miyasoğlu bunu yaparken tıpkı Tanpınar gibi "dikkati" bir şuur haline getirmeyi amaçlamıştır. Mustafa Miyasoğlu'nun yaptığı sıradan bir maziseverlik ya da belli bir melankoliden ibaret değildir. Yaşadığı zamanın çocuğu olarak tarihin getirdiği sorumluluk şuuruyla, geleceği bilinçli bir biçimde inşa etmenin çabasındadır. Bir mülakatında şöyle der

Miyasoğlu: "Romanımıza getirmek istediğim yenilik, bu toprağın ve insanımızın sesini yansıtmaktır. Sinema, tiyatro ve bunlara zemin hazırlayan romanımızda, yakın zamana ve iki-üç romancıya kadar dikkate alınmayan Anadolu insanının kendine has hayatı ve değer yargılarıyla ifadesi, belli başlı yaklaşım tarzımdır. Bakış açısı ve dünya görüşü yabancı olan sançtılar eliyle bu insan ve toplum, şimdiye kadar çok yanlış şekillerde ortaya kondu. Toplumumuzun değer yargıları ve dünya görüşü hiçe sayıldı. Bu anlamda geleneğe dönüş, yerel olandan evrensel olana yöneliş, yeniliği yakalamanın en kestirme yolu görünüyor."[7]

"Yollar ve İzler"deki mazi şuuru, her ne kadar Tanpınar kadar estet bir lisanla anlatılmamışsa da estet bir romancıya atıfta bulunmasıyla Miyasoğlu'nun "bir zihin dikkati" oluşturmayı hedeflediği söylenebilir. Mustafa Miyasoğlu; "Kültür ve uygarlık konularına daha çok hâkimdir. Dili roman dili olarak başarılı, kurgu konusundaki teknik bilgisi ise daha üst noktadır. Yazarın romanlarında görülen zaman zaman tutukluk hissi veren detaylara girmemesi ise, sanki yazacağı bazı düşüncelerin önüne rezerv koyma duygusundan kaynaklanmaktadır."[8] Mazi kendi sesini, çevremizde bizimle iç içe yaşayan tarihî mekânlarla birlikte duyurur. Kimliğimizin-İnacımızın birer aidiyet sembolü olan camiler, hanlar, hamamlar, kervansaraylar, sebiller, çeşmeler, bedestenler, yazma eserler… Gözlerimizin önünde, mazinin yaşayan birer tarihi vesikası olarak arz-ı endam ederler. Zinde ve yerinde bir bakış bu eserlerin tarihi kimliklerini, yaşanılan zamanın şu "ân"ında yeniden inşa edebilir. Böylece o, mazinin derinliklerine doğru yol alır.

Miyasoğlu, "Yollar ve İzler"de bu yol alışı bir ailenin fertleri arasında geliştirdiği diyaloglarla gerçekleştirir. Romanda sıradan bir ailenin değerler bağlamında, aile içi münasebetleriyle sosyal ilişikleri ele alınıp işlenmiştir. Türk toplumunda aile kurumu önemli olduğu kadar, ahlâki değerlerin yaşatılması ve bu değerlerin gelecek kuşaklara aktarılmasında adeta bir köprü görevi üstlenir. "Aile, aynı zamanda kişiyle toplum arasındaki bağı kuran ve toplum hayatının devamını sağlayan en temel sosyal kurumlardan biridir. Sağlıklı bir toplum hayatı aile ilişkilerinin sağlıklı olması ile yakından ilgilidir."[9] Bizim toplumumuzda akraba ilişkileri; amca, dayı, yeğen, kayınvalide, kayınbaba, dünür, yenge, teyze gibi adlandırmalar ve bu adlandırmaların arkasındaki geleneksel ve örfî bağlar, başka toplumlarla kıyaslanamayacak kadar çok derin anlamlar içerir. Miyasoğlu akrabalık ilişkilerinin zayıfladığı bir dönemde "Yollar ve İzler"de, bu köklü değerlere sahip olan Türk ailesini gündeme taşıyarak, kaybolmaya yüz tutan değerleri tekrar canlandırmayı düşünmüştür. Onun bu mevzuuyla ilgili açıklamaları şöyledir: "Yollar ve İzler adlı beşinci romanım, 32 yıl zihnimde yaşayan, zaman azman benimle dolaşan beş kişinin hayatını anlatır. 1970 yılında, Tesbih adlı hikâyemde karşılaştığım

Lütfiye Hanım bana bunca yılda çok şey öğretti. Macerasını yıllarca uğraşıp yazdıktan sonra, bir yanlışlık yapmamak için Konya'ya yeniden gittim. Hasretini dindirememiş insanın duygusunu yazarak ifade etme alışkanlığımı borçlu olduğum Mevlâna Hazretleri'nin bir cilvesiyle, 33 yıl sonra Lütfiye Hanım sayesinde yeniden karşılaştım. Lütfiye Hanımın oğlu ve gelini ile dolaşırken, onların bir sürü akrabalarıyla ve aile meseleleriyle tanıştım. Sıradan görünen insanların ne türden acılar çektiklerini onlar vasıtasıyla öğrendim. Ailesinden kopmanın acılarını tarihimizin çeşitli safhalarında dolaşarak unutmaya çalışan dünya tatlısı Tarık Bey ve eşi Nermin Hanımla Anadolu yollarına düştüm. Dertlerini defalarca yazdım ve sonunda bunları paylaşmak isteğine karşı koyamadım. Şimdi Tarık Bey'in arayışı ilgimi çekiyor… Okuyucu Anadolu insanının entrikasız meselelerini paylaşmaya değer buldu. Esasen, bir romancının hayatı ve iç dünyasıyla romanı arasındaki ilişki o kadar şaşırtıcı ki, bunları birbirinden farklı düşünmekte imkânsız, aynı düşünmek de. Önemli olan biyografik paralellik veya uyuşmazlıktan çok, yazarla kahramanları arasındaki zihnî ve ruhî ilişkidir. O bakımdan yazılabilse, bir romanın hikâyesi de sokakta gördüğümüz insanların hikâyesi kadar önemlidir. Çünkü böyle bir metinde, düşünen insanın macerası hayatı yazarak değiştirmeyi veya güzelleştirmeyi düşünen insanın macerası var. Bu da en az kırık bir aşk hikâyesi, bir hayal kırıklığı veya bir yalnız fantezisi kadar dikkate değer."[10]

Romanın anlatısına baktığımızda, ortaya çıkan tablonun Konya, İstanbul, Bursa, Ankara, çevresinde Selçuklu-Osmanlı tarihi mirasının ne anlama geldiği üzerinde durulduğu da görülür. Romanın akan zamanını İstanbul'dan başlayıp Konya'da biten bir yolculuk belirler. Bu yolculuğa beraber çıkan akraba iki ailenin, diyalogları, gördükleri ve yaşadıkları hadiseler, romanın olay örgüsünü oluşturur. Miyasoğlu romanıyla ilgili bir konuşmasında şunları söyler: "Yollar ve İzler'in asıl meselesi, İstanbul, Bursa, Konya, Ankara ve yol üstündeki öteki Selçuklu-Osmanlı şehirlerinin geçirdiği değişimle kimlik tartışmalarının aynı günlere gelmesinden doğan bir kültür buhranıdır. Ben her romanımda yeni bir atmosfer ve ona uygun bir dil ve dünya geliştirmeye çalıştığım için, bundaki dünyayı kurmak ve geliştirmek de çok zamanımı aldı. Tabii burada da dinî ve tasavvufî hayatın bu toplumdaki bin yıllık görüntüsü yer alacaktır. Elbette roman kahramanlarının bakış tarzı ve kişilikleriyle kimlikleri unutulmadan. Dilleri, hayat görüşleri, ölüm karşısındaki tavırları ve tarihe, mimariye yaklaşımları, yolda önlerine çıkan eserler ve izlerle kendini gösterecektir."[11] Romanda aile bireylerinin birbiriyle olan diyalogları, başlarından geçen ilginç olaylar, onlarda meydana getirdiği ruhsal çöküntü ile birlikte verilmiştir. Böylece Miyasoğlu roman kahramanlarının iç dünyalarına inerek, okuyucuda da belli bir hassasiyetin oluşmasını sağlamıştır. Miyasoğlu gerçeği kurgu içerisinde

dönüştürerek gözlemlerinden hakikat vurgusu olan bir roman inşa etmiştir. Miyasoğlu; "Yaptığı gözlemde en doğru olanı bulmaya ve onu en estetik cümlelerle inşa etmeye çalışır. Yanlış anlaşılabilecek kapalı ifadelerden uzak durur. İdeoloji uğruna romanı feda etmez. Güzel ve insanî olanı, millî değerler çerçevesinde iman ve aşk potasında yoğurur. Onun için roman hayatımızın bütününü kuşatacak bir değerler toplamıdır. Dinî ve millî kültür unsurları bu değerler manzumesinin temel unsurlarıdır."[12]

Türkiye'nin Zihin Fotoğrafı

"Yollar ve İzler"e bir dönen romanı demiştik. Türkiye'nin zihin tarihiyle de yakından ilgili birçok siyasî, dinî ve ideolojik anlayışları, dönemin resmini belirgin kılma adına ortaya koyan, Miyasoğlu; olaylara daha çok da ezilmiş olan muhafazakâr insanların gözlüğüyle bakar. "Her halükârda kendini gerçekleştiren, hayata, sisteme ve yönetime katılma konusunda kararlı muhafazakâr-modern, yapıcı ortalama ailelere; onların tahsilli, işinde gücünde, önleri açık çocukları. Yollar ve İzler, insanlar, şehirler, yazarlar, kültürel eserler, tarihî birikim gibi unsurlarla bütünleşmiş; diliyle, üslûbuyla sağlam, gerçek bir ustalık eseri roman."[13] Romanın yazıldığı dönemin en çok mağdur edilen kesimi Anadolu'nun mütedeyyin kadınlarıdır. Miyasoğlu roman kahramanları vasıtasıyla bu duruma da dikkat çeker. Pozitif ayrımcılığın henüz dillendirilmediği bir dönemde kadınların bazı hakları çiğneniyor; bu uğurdaki talepleri karşılık bulmuyor, hatta bu tür talepler, bazı insanları rahatsız ediyordu. İşte Miyasoğlu bu talepleri romanın kurgusu içerisinde kadın kahramanları vasıtasıyla dile getirmiştir. Lise yıllarından Aysel'in arkadaşı olan Serap, herkesin güvenini kazanmış, hareketli bir bayan olarak yıllar sonra Aysel'i bulur ve onu kendinin de dâhil olduğu çay sohbetlerine davet eder. Yeri geldiğinde haksızlığa karşı erkekçe sesini yükseltebilen Serap tesettüre girmiş, aktif olarak sosyal hadiselerin içerisinde legal faaliyetlere katılmıştır. Mesleği modelist olan Serap'la Aysel'in diyalogları "Meram Bağları" bölümünde dikkat çeker. "… Şimdi ev kadınlarını, daha doğrusu tüm İstanbullu hanımları ilgilendiren bir kampanya başlattık, senin de bu kampanyaya katılmanı istiyorum. Bunun için geldim. Aysel bir hayli şaşırmıştı. İfade etmeden duramadı: -Biz diyorsun Serap Hanım, kim bu biz dediğin insanlar? Önce onu sorayım, ondan sonra kampanyayı anlatırsın. -İstanbullu ev hanımları… -Bir örgüt değil mi yani?-Hayır, canım, hepsi de ev toplantılarında konuşup anlaştığımız arkadaşlar. İmza toplayarak toplu taşıma araçlarında kadınlar için ayrı bir yer verilmesini istiyoruz yetkililerden. Dileyen tabii yine eşiyle veya öteki erkeklerle birlikte oturabilirler. Otobüse kadınlarla erkeklerin bir arada itiş-kakış binmeleri çok kötü oluyor. Sen de bize katılır, dilekçemize imza atarsan seviniriz. Çünkü sayımız ne kadar çok olursa, sözümüzü o kadar çok dikkate alırlar. Ne dersin?..."(Yollar ve İzler, s.22)

Miyasoğlu özellikle kadın kahramanları vasıtasıyla Türkiye'nin belli bir döneminde ülkenin demokrasi ve insan hakları konusundaki fotoğrafını çeker. Bu fotoğrafta kadraja giren görüntüler dönemin zihniyetini yansıtması bakımından oldukça önemlidir. Lise arkadaşı Serap'ın evine, onlarda yapılan çay sohbetlerine gitmesiyle Aysel'in, hayata ve hadiselere bakışı değişmeye başlamıştır. İçten içe muhasebe yapan Aysel, arkadaşının hareketli yaşamı ve ideali karşısında kendi yaşadığı hayatı sorgulamaya başlar.

"Pazartesi Sohbetleri" bölümünde kadınların bir araya gelerek kendilerini ilgilendiren belli başlı konuları tartıştıklarını, bunlara çareler aradıklarını görürüz. Kadın hakları, feminen hareketler, bazı muhafazakâr ailelerin İslâmî olmayan yaşantıları, evlilik, basın ve matbuat gibi pek çok mesele bu bölümde roman kahramanları vasıtasıyla dile getiriliyor. "Yollar ve İzler"de aşk, sevgi ve evlilik ilişkileri mütedeyyin insanlara yakışır bir biçimde işlenmiştir. Türk milletinin manevî değerleri, akrabalık ilişkileri, dönemin bozulmaya yüz tutmuş sosyal ilişkileri, "Yollar ve İzler"de gündeme alınan konulardır. Miyasoğlu, bu konuları herkesin anlayabileceği bir üslupla dile getirerek roman kahramanları vasıtasıyla kendi değerlerimize dönüş çareleri aramaktadır. "Miyasoğlu, içinde yaşadığı toplumun temel sorunlarını, aksayan yönlerini, bireylerin aileye ve topluma olan farklı tutumlarını ele alıp sorunların kültür ve inanç ekseninde çözüleceğinin işaretlerini vermiştir."[14] Özellikle sosyal ve siyasî hareketlerin kutuplaşmalara yol açtığı, kin ve öfkenin hâd safhada olduğu bir dönemde yazar, akrabalık ilişkilerine güçlü bir vurgu yaparak, bu değerlere dikkat çekmektedir. Miyasoğlu bu değerlere dikkat çekerken Anadolu'yu bir vatan coğrafyası yapan belli başlı kültür ve medeniyet şehirlerinin manevî oluşumumuzdaki katkısını gözler önüne serer.

[1] Mustafa Miyasoğlu; Roman Düşüncesi ve Türk Romanı, Ötüken Yayınları, İstanbul 1998, s.74.

[2]-Sabri Esat Siyavuşgil; Roman ve Okuyucu-I", Varlık Dergisi, Mart 2005/003-1170, s.65.

[3]-Mustafa Miyasoğlu; Roman Düşüncesi ve Türk Romanı, Ötüken Yayınları, İstanbul 1998, s.94.

[4]-A.g.e., s.71.

[5]-A.g.e., s.90.

[6]-Adnan Binyazar; "Romanımızın Sorunları", Sanat ve Edebiyatta Temel Kavramlar, Yakup Çelik, Nehir Yayınları, İstanbul 2002, s.195.

[7]-Hayri Bostan;"Mustafa Miyasoğlu İle Roman Üzerine Bir Söyleşi", Türk Edebiyatı, Sayı:266, Aralık 1995, s.42.

[8]-Alemdar Yalçın; Siyasal ve Sosyal Değişmeler Açısından Cumhuriyet Dönemi Çağdaş Türk Romanı(1946-2000), Akçağ Yayınları, Ankara 2003, s.429.

[9]- F.Beylü Dikeçligil; "Aileye Dair Kabullerin Ezber Bozumu", Muhafazakâr Düşünce, Ocak-Şubat-Mart 2012, Sayı: 31, s.24.

[10]-M.Emre Eren; "Romanları Üzerine Mustafa Miyasoğlu İle Bir Konuşma", Berceste Dergisi, Sayı:52, Ekim 2006, s.19.

[11]-Mustafa Miyasoğlu; Sanat ve Edebiyat Konuşmaları, Akçağ Yayınları, Ankara1999, s.259/260.

[12]-Kibar Ayaydın; "Terkibçi Bir Kültür Mimarı Mustafa Miyasoğlu", Berceste Dergisi, Sayı:135, Eylül 2013, s.64.

[13]-D.Mehmet Doğan; "Yollar ve İzlerde Bir Yazar", Berceste Dergisi, Sayı:135, s.28.

[14]-Hayati Koca; "Mustafa Miyasoğlu'nun Romanlarına Bir Giriş", Berceste Dergisi, Sayı:52, Ekim 2006, s.10.

Nail Tan'dan: Türk Halk Edebiyatı Dediğin Bir Sarp Kale

İsa KAYACAN*

Folklor araştırmaları uzmanı, şair, yazar Nail Tan hoca, birbiri ardına yayınladığı kitaplarıyla göz dolduruyor. Maşallah, kıskanılacak noktada yayın fazlalığıyla dikkat çekiyor. Kıskanmamız, dostça, ağabey başarılarına alkış tutan bir görünüm içindedir. Çünkü onu seviyor, sayıyor, takdir edip sınırsız alkışlarımızla tebriklerimizi sürdürüyoruz.

Yenilerde bir kitabı daha bize ulaştı, ulaştırıldı. Merkezi Ankara'da bulunan Kültür Ajans Yayınlarının 175. kitabı, yayını olan; Türk Halk Edebiyatı Dediğin Bir Sarp Kale, adlı, pırıl pırıl baskılı 304 sayfalık kalıcı bir yayın, bir kitap.

İki sayfalık bir önsöz var Nail Tan imzalı. Bir yerinde; "Halk edebiyatımızın âşık-tekke edebiyatı dallarında şairi karıştırılmış bir çok şiir bulunmaktadır. Bu durumun sebepleri, kitaptaki yazılarda zaman zaman ayrıntılı bir şekilde belirtilmekle birlikte, bir kez de burada toplu şekilde yinelemekte yarar görüyoruz" denilişi, sanki kitabın içeriği hakkında bilgi veriyor.

İçindekiler bölümünden birkaç başlıkla devam edelim:

1- Yunus Emre'nin söz şiirine, Hatayı nazire yazmış olabilir mi?

2- Aşık edebiyatı dediğin bir sarp kale,

3- Karaca Oğlan Ercişli Emrah ve Tufarganlı Abbas yaratıcılığında bu şiirle ilgili sorunlar,

4- Türk halk bilimi tarihimiz açısından önemli bir belgi,

5- Azerbaycan fıkra kahramanı Molla Nasreddin ile Türkiye fıkra kahramanı Nasreddin hocanın fıkraları arasında bir karşılaştırma vd. Bu aldıklarımız, herhangi bir ayırım yapmadan, el yordamıyla aldığımız başlıklar. Bilinsin, örnek olarak görülsün diye, aldıklarımız.

Sayfa 40 ortalarında bir "Değerlendirme" başlığı ve burada yeralan cümleler:

Değerlendirme: Türkiye'de yayımlanmış aşık edebiyatıyla ilgili kitaplarda ve TRT THM Repertuarında Karaca Oğlan, Ercişli Emrah, Erzurumlu Emrah, Ruhsatı ve Sefil Ali'ye mal edilen şiir/semai, acaba hangi saz şairine/aşığa aittir. Dil, kavramlar ve

üslup açılarından incelediğimizde semainin şairi hakkında bir görüş ileri sürmemiz mümkündür.

Ancak, şiiri 1920'li, 1930'lu yıllarda ilk kez yayımlayanlar, aldıkları kaynağı (yazma, cönk) belirtip, tarihleme sorgusunda bulunsalardı, işimiz daha kolay olacak sonraki yıllarda ortaya çıkacak edebiyat karmaşası da bu derecede büyümeyecekti.

Yukarıda verdiğimiz bir örnek, Nail Tan ağabeyimizin araştırmalarındaki, değerlendirme ve yorumlarındaki önemliliği, edebiyatımız açısından gerekliliği ortaya koyması bakımından önem ve anlam taşıdığını sergilemek, gözler önüne koymak, anlatmak istedik.

Tebriklerimi, sevgi ve saygılarımı sunuyor, Nail Tan hocamızdan yeni yeni eserler, araştırma, inceleme ve yayınlar beklediğimiz belirtmek istiyorum efendim.

* Prof. Dr.

Kültür Değerlerinden Biri Olan Dil'in Kimliğimiz Bakımından Önemi Konusunda Yrd. Doç.Dr. A.Vehbi ECER ile Röportaj

Oğuz Çetinoğlu
Araştırmacı Yazar

Oğuz Çetinoğlu: Hocam, dil - kültür ilişkisini açıklar mısınız?

Yrd. Doç. Dr. Ahmet Vehbi Ecer: Bir toplumda geçerli olan ve gelenek hâlinde devam eden her türlü duygu, düşünce, inanç, sanat ve yaşayış öğelerinin tamamı diye târif edebileceğimiz kültürde 'dil' ana unsur durumundadır.

Çetinoğlu: Neden ana unsur?

Ecer: Çünkü dil kişiler arasında en etkin, sürekli ve tabîi bir iletişim aracı, aynı zamanda kültürü elde etmek için kullanılan bir araç durumundadır. Zira dil; ilim, din veya felsefeyle ilgili her türlü düşüncenin taşıyıcısıdır.

Çetinoğlu: O halde dil nedir?

A.Vehbi ECER

Ecer: Dil, düşünce, duygu ve isteklerin, bir toplumda ses ve anlam bakımından ortak olan öğelerden ve kurallardan yararlanılarak başkalarına aktarılmasını sağlayan gelişmiş bir sistemdir. Bu ses ve anlam bakımından ortak olan öğelerin, yani dili oluşturan kelimelerin 'gözle görülebilen veya elle dokunulabilen işaretler' halinde biçimlenmesine de yazı denilmektedir. Konuşma imkânına sâhip olamayanlar yazı ve işaret dilleriyle iletişim sağlarlar. Genel bir ifadeyle insanlar arasında anlaşmayı ve insanın duygu ve düşünceleri ile başarılarını anlatmayı sağlayan araca dil adı verilir.

Çetinoğlu: 'Başarı' dediniz. Başarıdan kastınız nedir?

Ecer: İnsanın başarıları denildiği zaman, insanın meydana getirdiği ilim, felsefe, sanat, teknik... vesaire, başka bir ifâdeyle insanın kültürü akla gelir.

Dilin bulunmadığı yerde insan kültürü de, bilimi de, 'tarihi varlık olma özelliği' de söz konusu olamaz. Yani insanlar birbirleriyle ve kuşaklar kendi aralarında anlaşmayı dil ile sağlarlar. Sağlamakla da kalmazlar, eski kuşaklar başarılarını, çalışmalarını, düşünce şekil ve sistemlerini sonraki nesillere dil ile aktarırlar.

Çetinoğlu: Dilin oluşumu hakkında bilgi lütfeder misiniz?

Ecer: Dil hazinesi kendini benimseyene önceden biçimlendirilmiş bir düşünmeyi de sunar.

İnsanoğlunun var olduğu günden beri dil vardır. Tek kişi dili oluşturamaz. Dili, kullanılmakta olan araç olarak hazır bulur ve konuşa konuşa bu dili edinir.

Bir başka bilim adamına göre ise; dil, bir insan eseridir. Dolayısıyla insanî ilgi ve etkinliklerdeki kaynağı dışında anlaşılması mümkün değildir.

Çetinoğlu: Yâni?

Ecer: Dil, sosyal bir varlık olan insanın ürünüdür. İnsandan önce vardır ve insan doğduğu zaman tarihî varlık oluşu gereği dili yeniden icat etmek durumunda değil, var olan dili öğrenmek durumundadır.

Çetinoğlu: 'Dil toplumun ortak malıdır' diyebilir miyiz?

Ecer: Dil, toplumdan bağımsız olamaz. Prof. Dr. Muharrem Ergin'e göre 'Dil, bir gizi antlaşmalar sistemidir.' Bu antlaşmalar sistemine göre varlıkları, kavramları, hareketleri, çalışmaları karşılayan kelimeler üzerinde, bir milletin bütün kişileri gizli bir sözleşme yapmış gibidirler. Bir milletin bütün kişileri herhangi bir varlığı hep aynı kelime ile karşılarlar. Ancak bu kelimeler milletten millete değişir ve böylece farklı diller meydana gelir. Prof. Ergin bu hususu 'her kavmin bir gizli antlaşmalar sistemi olduğuna göre yeryüzündeki kavimler kadar dil vardır.' Şeklinde açıklar.

Milleti düşünmeden dili düşünmek mümkün değildir. Prof. Dr. Tuncer Gülensoy, aynı konuyu 'Bir kimse, düşünce ve duygularını konuşma yolu ile başkalarına aktaracağına göre, dilin var olabilmesi aynı zamanda insan topluluklarının varlığına bağlıdır. Cümlesiyle özetler.

Çetinoğlu: Dilin nasıl oluştuğunu sormuştum, zannederim cevap verme noktasına ulaştık…

Ecer: Dilciler ilk dilin, tabiat seslerini taklitten doğduğunu ileri sürerler. Ancak bunun ispat edilmesi zordur. Prof. Dr. Muharrem Ergin bu hususu ihtiyatlı ve mutedil bir ifadeyle şöyle açıklar:

'Dil insanla birlikte var olageldiğine göre bu gizli antlaşmaların kökleri ilk insanlara kadar gider. Yalnız bu gizli antlaşmaların doğuşu ve mâhiyeti bilinmemektedir. Varlıkların ve hareketlerin sözlerle karşılanışı gibi bu karşılayışın aynı kavimlere göre farklı oluşunun da sebepleri ve mâhiyeti meçhulümüzdür. Bu hususta mevcut kanaat dillerin doğuşundan tabiattaki sesleri taklidin mühim bir yeri olduğu merkezindedir. Bugün her dilde ses taklidinden doğdukları açık olan bazı

kelimeler de mevcuttur. Fakat böyle bir istisna dışında büyük kelime kütlelerinin herhangi bir ses taklidi izi taşımadıkları da muhakkaktır.'

Çetinoğlu: İlk insanlar kendi kavimlerine göre bir dil oluşturmakla, kendilerinden sonra gelenlere büyük bir hizmet yapmış oluyorlar…

Ecer: Evet! İlk insandan sonraki nesillerde her doğan insan kendini -belirli bir oranda- gelişmiş bir dil içinde bulur. Prof. Dr. Kerim Yavuz yeni doğan çocuğun dili öğrenmesini şöyle anlatır:

'Çocuk dünyaya geldiği ailesi içinde yaşamaya başladığı andan itibaren orada günlük hayatı, hayat tecrübelerini, davranış şekillerini, canlı cansız bütün varlıkları tanıyıp öğrenirken, bunlarla birlikte ailesinin dilini de öğrenmektedir... Çocuk, dili ile; gördüklerini, hissettiklerini ve düşündüklerini gelişmesine uygun olarak ifade etmeye çalışır. Dil, toplum içinde bir anlaşma vasıtası değil, aynı zamanda o insanın içinde yaşadığı dünyayı, hayatı görme, kavrama, anlama ve değerlendirme imkânı da verir.

Prof. Dr. Mehmet Kaplan'ın 'Fert konuştuğu dili hazır bulur. Dil, ferde cemiyetin bağışladığı en büyük miras ve donanımdır. Ana, baba, çevre, okul, çocuğa dil vasıtasıyla cemiyetin asırlar boyunca biriktirdiği hayat tecrübesini ve kültürünü de aktarır.' Cümleleriyle anlattığı gerçeği, felsefeci Nermi Uygur, 'Kültür Kavramı' ve 'Dil Yönünden Fizik Felsefesi' isimli eserinde; 'Kendimi dil olmadan bulduğum hiç bir zaman birimi hatırlamıyorum.' ifadesiyle ortaya koyar.

Çetinoğlu: Dilin insanı, diğer canlılardan ayıran bir özellik olma vasfına da sâhiptir değil mi?

Ecer: Çok doğru. Dil, aynı zamanda, insanların hayvanlardan ayrılmasını sağlayan tarihî varlıktır.

Prof. Dr. Takiyüddin Mengüşoğlu bu konuda şöyle bir açıklama yapar: 'Dil olmadan tarihî bir varlık olan insan tarihi diye bir saha olmayacaktır. O zaman insan da hayvan gibi, tarihîlikten mahrum kalacak ve sâdece tarihî varlık olacaktı. Çünkü dil olmadan insanlar da tıpkı hayvan tekleri gibi yan-yana ve fakat birbirinden habersiz yaşayacaklardı.

Çetinoğlu: Bir de 'iç dünya' meselesi var…

Ecer: İnsan dili ile iç dünyasını da ifâde eder. İnsan, dili ile insan olduğunu kavrar. Müjdat Kayaerli; 'Türk Düşüncesinin gelişmesinde Dil Sosyolojisinin Önemi' başlıklı makalesinde; 'Dil demek insan demektir.' ifadesiyle aynı konuyu anlatır.

Çetinoğlu: Dil-millet ilişkisi hakkında neler söylemek istersiniz?

Ecer: İnsanlar hangi toplumun, hangi milletin içinde yetişirse o toplumun o milletin kültürünü benimser. O toplumun, o milletin ferdi olur. O millet, kendi içinden büyük adamlar, büyük bilginler çıkartırsa bağlı olduğu milletiyle birlikte kullandığı dili de yüceltir, yükseltir. Bir dil, ne kadar düşünülür ve ne kadar görülürse, o dil o nispette gelişir.

Çetinoğlu: Nasıl oluyor?

Ecer: Şöyle oluyor: Görme ve düşünme ile dilin gelişmesi arasında bir paralellik vardır. Çünkü düşünme dil aracılığıyla olur, başka deyişle; düşünce, dil dışında bir araçla gerçekleşme imkânı bulamaz. Çünkü Dil düşünmez, insan düşünür; ama insan dil içinde düşünür, bunu da dilini, her yönden düşünme uğrunda verimli bularak başarır.

Mâcit Gökberk, 'Değişen Dünya, Değişen Dil' isimli eserinde diyor ki: 'Dil bizim üzerimizde bir güçtür. Düşünmemizi, değerlemelerimizi belirleyen bir güçtür. Biz onu hazır buluruz, yapısı içinde büyüyüp gelişmekle kendimizi ona göre biçimlendirmiş oluruz.' Bir milletin birliği, bütünlüğünün temininde olduğu kadar; çağdaşlaşması, medenileşmesinde dilin büyük görevi ve ilgisi vardır. Dil mâziden hâle ve hâlden istikbâle uzanan bir kültür köprüsüdür. Elbette, yaşadığı asırla geçmişi arasında böyle bir köprüden mahrum kalan milletlerin hâli de istikbâli de olamaz. Bu sebepledir ki 'Bir milleti yok etmenin en kestirme yolu, bu milletin dilini ortadan kaldırmaktır.

Çetinoğlu: Dilin yozlaşması, bozulması; dilin ortadan kaldırılmasının ilk basamağıdır. Türkçemiz günümüzde bu basamağın üzerindedir. Dilimizi korumakla görevli olanlara bu gerçeği nasıl anlatabiliriz?

Ecer: Dil, milletin kültür yapısını bir arada tutan çimentodur. Bu sebeple milletin yükselmesi ile dil arasında ilişki vardır diyoruz. Zira 'düşünme ile dil, görme ile dil, dil ile diğer akt'lar arasında bir 'yapı birliği' vardır, onların varlığı, birbirini taşıyan, birbirine dayanan bir varlık tarzıdır.

Batılı bilginlerden 1767 – 1835 yılları arasında yaşayan Wilhelm Von Humbolt, 'Dil-Kültür Bağlantısı' isimli eserinde; 'Dil aynı zamanda milletin ruhunun dış görünüşüdür. Milletin fiîli ruhudur, ruhu da dili,' diyor. Gene aynı bilgine göre milletlerin ayrılmasını dil sağlar ve milletler de dile şekillerini verirler. Diller milletlerle birlikte gelişir, milletlerin de fertler gibi özel ide'leri vardır. Bu özel ide'ler dillerinde yankılanırlar. Aynı bilgin; dil de milliyet üzerine kuvvetli bir etki yapar ve

bu konuda 'Millet kavramı da özellikle dil üzerine kurulmuş olmalıdır.' Diyor. Prof. Dr. Mehmet Kaplan bir yazısında Yunus Emre'nin 'Dil hikmetin yoludur.' Sözü üzerinde durur ve şunları ekler: 'Ben Türkçe üzerinde düşünürken, bazı hakikatlere ulaşır gibi olduğumu hissettim. Sadece Türkçenin değil, bütün insanlık dilinin pek çok beşerî hakikati gizlediğine inanıyorum.

Çetinoğlu: Dil ve inanç kültürü arasında bir bağdan söz edilebilir mi?

Ecer: Ortak ve sürekli inançlar dilin içine sinerler. Milyonlarca insanın binlerce yıl denediği hakikatlerin deposu olan dil, bizi aldatmaz. Dil, edebiyat veya kültür, inançları kalabalıklara yayarak onları yakıp yıkan bir fırtına hâline getirebilir veya onlara karanlık gecelerinde yol gösteren bir ışık olur.

Çetinoğlu: Bir milletin kültürü, milli özellikleri, dünya görüşü diline akseder mi?

Ecer: Prof. Dr. M. Kaplan, 'Kültür ve Dil' isimli eserinde; 'Her millet dilini kendi ihtiyaçlarına, kültür ve medeniyet seviyesine, zevkine göre oluşturur. Dil, tıpkı ev gibi bir milletin duygu, düşünce ve hayatının barınağı, korunağıdır,' diyor. Ayrıca, 'Dilin içinde bulunan yaratıcı hayat ilkesi dille birlikte düşünceyi de geliştirir. İnsanlar ve milletler dilleriyle düşünürler, birbirlerini dilleriyle anlar, sanat ve felsefelerini, bilimlerini dilleriyle oluştururlar. İngiliz bilim adamlarından Prof. W. M. Watt, bu konuyu, 'Modern Dünyada İslam Vahyi' isimli eserinde şöyle özetler: 'Bir halkın bütün hayatı, özellikle kendine has düşünce kategorilerini, estetik ve ahlakî değerlerini içine alan kültür ve düşünce sahası, kullanılan dilde saklıdır... Her dil, bünyesinde, içinde geliştiği kültür sahasının geçmişteki tecrübesini saklar.' Bu eser, Prof. Dr. Mehmet S. Aydın tarafından dilimize çevrilmiştir.

Dilin bir toplumun oluşmasında, kültürünün teşekkülünde rol oynadığını çok iyi bilen, milletinin yaşama biçimini değiştiren millî kahramanlar ve dâhiler, dil üzerinde ısrarla durmuşlardır. Çünkü bir milletin millet olmasını, başka toplumlardan ayrılmasını sağlayan unsur kültürdür. Kültür ise sanatkârane bir beşerî ilişkiler ağı olup, çok zor örülür fakat o nispette de kolay tahrip edilir. Bu oluşumun anlayışı içindeki dâhiler, daha önce işaret ettiğimiz üzere bu yıkımın başında dilin bozulması öğesinin geldiğini bilirler. Türk milletinin kurtarıcısı büyük dâhi Atatürk de aynı konuya gerekli duyarlılığı göstermiş, büyüklüğüne ve dâhiliğine yakışır biçimde konuya önem vermiştir. Atatürk, Türk Milleti için Türk dilini bilmeyi ve Türk dilini konuşmayı Türk olmanın şartı olarak görür. O'na göre millet kavramı için mecburi olan kültür ve ülkü birliğinin dil birliği olmaksızın gerçekleşebilmesi söz konusu

değildir. O'nun şu sözleri dilin önemini vurgulaması bakımından anlamlıdır: 'Milliyetin çok belirgin niteliklerinden biri de dildir. Türk milletindenim diyen insan, her şeyden evvel mutlaka Türkçe konuşmalıdır. Türkçe konuşmayan bir insan Türk kültürüne, topluluğuna bağlılığını iddia ederse, buna inanmak doğru olmaz.

Atatürk 'Millî bilincin ayakta kalabilmesi ve uyanık bulunması için dil ve tarih üzerinde çalışmaya mecburuz.' sözleriyle de gelecek kuşaklara dil konusunda direktif vermektedir.

Çetinoğlu: Dilimizi korumakla görevli olanlara, dilimizin ne mânâ ifâde ettiğini, ilim adamlarından ve dâhilerden örnekler vererek muhteşem bir mesaj vermiş oldunuz. Çok teşekkür ederim. Ben de diyorum ki: Dilimizi kaybedersek, candan aziz vatanımız dâhil, kaybedilecek hiçbir değerimiz kalmamış demektir. Hocam, çok teşekkür ederim.

Ecer: Dünyadaki her şeyin seslendirilmesi, isimlendirilmesi, şekillendirilmesi olan dil, insanların birbirlerini anlamalarını sağlar, insanları birbirlerine yaklaştırır.

İnsanlar dilleriyle ilim yaparlar, dilleriyle dinlerini öğrenirler. İnsanlar kültürlerini yeni kuşaklara dilleriyle aktarırlar, dilleriyle düşünürler. Milletler millet olma özelliklerini en başta dilleriyle korurlar. Millet dil ile var olur... Bir milletin varlığı dilinin mevcudiyeti ile anlaşılır. Dil, bir milleti diğer milletlerden farklı kılan ve ayıran ses dünyasıdır. Başka bir deyişle dil, kültürün bir parçasıdır, kültürü oluşturan en önemli araçtır.

Varlığımızın ve kimliğimizin devamını sağlayabilmek için herkes ve bütün kurumlar, dilimizin doğru kullanılması ve korunması hususunda duyarlı davranmalıyız. Yeni kuşaklara dilimizi doğru öğretip, sevdirmeyi görev edinmeliyiz. Mesajlarımı topluma iletme imkânı verdiğiniz için ben de size teşekkür ediyorum.

Dr. Fatma Müjgan Cunbur Vefat Etti

(12.01.1926 - 25.09.2013)

Türk Kültür hayatının önemli isimlerinden Dr. Fatma Müjgan Cunbur 87 yaşında hayatını kaybetti

İstanbul'da 12 Ocak 1926'da doğan Cunbur, ilk öğrenimine 1933'te Ankara Dumlupınar İlkokulunda, Mehmed Akif'in İstiklal Marşı'nı yazdığı odada başladı ve aynı okuldan mezun oldu. İstanbul'da başladığı orta tahsilini, Ankara'da bitiren Cunbur, 1945'te Ankara Kız Lisesi'nden mezun oldu. Yüksek tahsilini Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde 1948'de tamamlayan, 1952'de edebiyat doktoru unvanını alan Cunbur, ayrıca 1947-1948 yıllarında, yüksek öğrenimi sırasında, Adnan Ötüken'in Dil Tarih Coğrafya Fakültesi'nde açtığı Kütüphanecilik Kursu'na devam etti.

1955'te Milli Kütüphane'ye nakledildi. 1965 yılında Milli Kütüphane Genel Müdürü olan Cunbur, 19767da Kültür Bakanlığı müşavirliğine tayin edildi. 1978'de müşavirlik kadrosuyla yeniden Milli Kütüphane müdür vekilliğine daha sonra kütüphane statüsünün başkanlığa çevrilmesi üzerine 1984'te Başkanlık görevine getirilen Cunbur, 1987'de emekliye ayrıldı.

1960-1984 yılları arasında Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü'nde ek görevle öğretim görevlisi olarak çalışan, Kültür Bakanlığı'nca, Atatürk Kültür Yüksek Kurumu'nun kuruluş çalışmalarında görevlendirilen Cunbur, Yüksek Kuruma bağlı Atatürk Kültür Merkezi'ne 1984'ten itibaren asli üye seçildi.

Cunbur, Türk Kütüphaneciler Derneği, Türk Dil Kurumu, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, Türk Kadınları Kültür Derneği, Milli Kütüphaneye Yardım Derneği, Kadının Sosyal Hayatını Araştırma Derneği, Türk Folklor Araştırmaları Kurumu gibi derneklerde üyelik yaptı. Cunbur'un kitaplarından "Karacaoğlan-Hayatı ve Şiirleri" Tarsus Belediye Başkanlığı'nın 5 Altın ödülünü kazandı, "Atatürk ve Milli Kültür" Sakarya Valiliğince başarılı öğrencilere ödül olarak verilmek üzere 2006'da iki kere basıldı.

Cunbur'un, Türk Kadın Yazarlar Bibliyografyası, Fuzüli Hakkında Bir Bibliyografya Denemesi, Yunus Emre'de Namaz, Yunus Emre'nin Gönlü, Atatürk ve Milli Kültür gibi çok sayıda kitabı bulunuyor.

Memet BAYDUR'un Hikâyeleri Üzerine Bir İnceleme

Halil Hadi BULUT*

Memet Baydur (1951-2001) denince, kuşkusuz ilk akla gelen tiyatrodur. 1981 ile 2001 arasındaki yirmi yılda yazdığı 26 tiyatro eseri[1], yurt içi ve yurt dışında defalarca sahnelenmiş, ödüller almıştır. Oyunlarıyla ilgili yapılan değerlendirmelerde onun, 1980 sonrası Türk Tiyatrosunda üretken, gerek tema ve kurgu, gerekse üslup bakımından dikkat çekici bir yazar olduğu vurgulanmıştır.[2] Oysa Baydur, elli yıllık ömrüne, öyküden şiire, müzikten sinemaya çok geniş bir ilgi alanı içinde, yoğun bir okuma ve yazma uğraşısı sığdırmıştır. 2001'de ölümünden sonra yayınlanan Elveda Dünya Merhaba Kainat kitabında[3] I Tanıtım Bölümü'nde bir Dış İşleri görevlisi olan eşi Sina Baydur'un "En Yakın Arkadaşımızı Kaybettik" yazısı[4] onun biyografisi, yazı faaliyeti ve ilgi alanlarıyla ilgili bilgi vermektedir:

"Memet, ilk ve orta öğrenimini Ankara'daki okullarda yapmış. Daha sonra Londra'da Bedford College'da sosyoloji öğrenimi görmüştü. Ancak öğrenmeyi hep sürdürdü. Meslek olarak okumayı ve yazmayı seçmişti. Mesleği hakkında şöyle yazıyor:

"Biliyor musunuz ben okur olmayı yeğledim hep, yazar olmaya… iyi yazarlar tanımıştım, ama dört başı bayındır bir okur çok azdı… çok zordu öyle olmak… bazen, özellikle bazı ülkelerde, yazı yazmaktan daha zordu iyi okur olmak."[5]

Sonra ilk tiyatro eseri Limon (1981-1982), 1982-1986 arasında Nairobi, Afrika, 1988-1992, Madrid, İspanya, 1994-1998 Washington, Amerika… Müzik Sinema dersleri… 1993'te Cumhuriyet gazetesinde ilk deneme yazıları, 1995'te 16 öyküden oluşan Gözün Kahverengi Suyu[6], denemelerini topladığı üç kitap[7], Sinema Yazıları[8], Adalet Ağaoğlu ile mektuplarının toplandığı eseri[9], bir çocuk öyküsü[10] ve çevirileri[11]…

Baydur'la ilgili bütün anlatılanları, yazılanlar ve bizzat kendi yazdıkları karşımıza tam bir entelektüel portresi çıkarır. Hayata bakışı, okumaları, ilgileri, gördüğü, yaşadığı farklı coğrafya ve kültürler eserlerine de yansımıştır.

Memet Baydur'la ilgili yukarıda bahsettiğimiz Elveda Dünya Merhaba Kâinat adlı ortak kitaptan başka iki akademik çalışma vardır. Bunlardan ilki Sevgi Şebnem Graf'ın[12], diğeri Serap Uluyol'un[13] yüksek lisans tezleridir.

Bizim bu yazımızın konusunu oluşturan Memet Baydur'un hikâyeleri üzerine ise Graf'ın tezinde dört sayfalık bir kısım ve Jale Parla'nın "Memet Baydur'un

Öyküleri: Gözün Kahverengi Suyu" [14] başlıklı yazısı bulunmaktadır.

Yazarın, Gözün Kahverengi Suyu adını hikâye kitabına vermesinin sebebi Edip Cansever'in "Su" başlıklı şiiridir. Baydur, şiirinin bir bölümünü kitabının başına epigraf olarak da almıştır:

"Bir gün, bir uzun gün hep denize baktık
Miller ve ağırlıklar bitti
Gelip geçmeler bitti, gemilerin
Beyaz ve kocaman gövdeleri
Gözün Kahverengi suyuna geldik

EDİP CANSEVER"[15]

Baydur'un hikâye kitabında 16 hikâye bulunmaktadır. İlk hikâye Gün Gece / Oyun Ölüm 17 sayfadır ve yazılış tarihi olarak 14 Kasım 1982 tarihi altına düşülmüştür. Bu hikâye, kitabın hacim bakımından da en uzun hikâyesidir. "Polis Hikâyesi" ve "Tarzan" 8, "Kaza Okları" 7 sayfadır. Geriye kalan hikâyeler 3-4 sayfalıktır. Bu durum, yazarın, uzun hikâye, kısa hikâye, çok kısa hikâye tanımlamaları içerisinde ağırlıklı olarak kısa hikâyeyi tercih ettiğini hatta kimi hikâyelerin çok kısa hikâyeye yakın olduğunu göstermektedir.

Yazılış tarihleri yönünden bakıldığında, kitaptaki 16 hikâyenin 9'unda yazılış tarihi verilmiştir. En eskisi, 1982 olmakla beraber, hikâyelerin daha çok 1992 yılında kaleme alındığı görülmektedir.

Kitaptaki ilk hikâye "Gün Gece / Oyun Ölüm" "Oğuz Atay'ın Anısına" ithafıyla, aynı adla yazarın Lozan kitabında 2 perdelik bir oyun olarak da yer almaktadır.[16] Altında, hikâyeyle aynı tarih, 14 Kasım1982, Nairobi vardır. Yazarın, önce hikâyeyi mi yoksa tiyatroyu mu yazdığı belli değildir. Hikâye17, tiyatroysa 38 sayfadır. Oyun tek kişiliktir, yegâne kahramanı "Adam"dır. Oysa hikâyede, emekli edebiyat öğretmeni Aydın Pekmezci ve yazar Memet Baydur hikâyenin kahramanlarıdırlar. Oyunda evde ve bir iç monolog olarak anlatılan olay örgüsü, hikâyede iki kahramanın konuşmaları ile şehir hatları vapurundan verilmektedir.

"Gün Gece / Oyun Öüm"ün hem hikâye, hem de tiyatro olarak da yazılışı, aynı konu etrafında iki değişik türün imkânları ve yazılış tekniği farklılıklarını göstermesi bakımından dikkat çekicidir.

Hikâyede olay örgüsü, bir çerçeve vaka'nın içine yerleştirilmiştir. Sonradan adının Aydın Pekmezci olduğunu öğrendiğimiz elli yaşlarında bir adam şehir hatları vapurunda, kendi kendine yüksek sesle konuşmakta, hatta küfürler ve hakaretler yağdırmaktadır. Sonradan adının Memet Baydur olduğunu öğrendiğimiz yazar anlatıcı, herkesin ürktüğü bu adamın yanına yaklaşır ve onunla konuşmaya başlar. Hikâyenin sonunda iki adam, birkaç kez vapurla karşıya gidip geldikten sonra,

Pekmezci'nin vapurdan inişiyle ayrılırlar. Bu çerçeve vaka'nın içinde ise evli, iki çocuklu, düşünmeye, yazmaya, yaşamaya çalışan emekli öğretmen aydın Pekmezci'nin ironik ve trajik yaşam öyküsü yer almaktadır.

Memet Baydur'un bir hikâye kahramanı olarak kendini metne dâhil etmesi, Pekmezci ile onun iki ayrı koldan yürüyen hayat hikâyelerini ve hayata bakışlarını ilginç bir noktada birleştirir. Bu hikâyedeki diyalog ve gösterme tekniğinin belirginliği metni tiyatroya yakınlaştırır. Pekmezci Shakspeare'le ilgili bir kitap yazmaktadır. Memet Baydur'sa bir tiyatro yazarı. Aralarında ilginç bir diyalog geçer:

"Tiyatroyu sevmiyorum dedi. Aslına bakarsan hiç sevmiyorum tiyatroyu. Ben Aydın Pekmezci. Tiyatroyu falan değil, insanları seviyorum. Evet! Ne olmuş bir hümanistim ben."[17]

Herkes ürkerken bu deli gibi görünün adama yazar anlatıcı Memet Baydur neden yanaşır? Adamın kullandığı sözcükler mi ilgisini çekmiştir? Bir yazarın merak duygusu mudur? Ya da tiyatrodan söz edişi mi?

"Delilere mahsus o garip kıvılcım yoktu gözlerinde, son derece üzgün bir insan vardı karşımda" (s.13)

Aydın Pekmezci'nin sonradan görme yazlık komşusuna öfkesiyle başlayan öyküsü geriye dönüşlerle onun öğretmenliğe başladığı ilk yıllardan, yaşadığı trajik olaylara, evliliği ve çocuklarına kadar olup bitenler, insanlar ve bir aydın olma çabasındaki kahramanın açmazlarını ve sancılarını verir.

Pekmezci'nin çalıştığı okulun müdürünün oğlunu döverek sağır etmesi ve onun buna şahit oluşu ve Duvar Sefer'in lisenin mezuniyet töreni günü kalorifer dairesinde kendini asması bardağı taşıran son damla olur ve Pekmezci emekliye ayrılarak sakin bir hayatı seçerek ortamdan uzaklaşır. Mutlu bir ailesi olmasına karşın tam on iki yıldır, o artık hiç uyumamaktadır.

Bu hikâyede, insanların sevgisizliği, yaşadıkları kahramandan uykuları kaçıran bir varoluş sorgusu ve tabiata kaçış ve sığınma düşüncesini doğurmuştur. Çevresindeki insanlarla arasındaki uyumsuzluk onu köpeklerle dost olmaya iter. Bu hikâyenin otobiyografik bir hikâye olduğunu gösteren öğelerden biri de budur. Baydur'un gerçek hayatında da köpeklerin özel bir yeri vardır. Boy, Jo, Birinci Tati, İkinci Tati, Ella…

"Gün Gece / Oyun Ölümü", ait olmadığı hayatları yaşayan sonradan görmeleri, eğitim ve aile hayatının açmazlarını, sevgisizliği, rutin yaşamın darlığını, sanatı, Doğu-Batı çelişkisinin bizdeki yansımalarını ele almaktadır. Aydının yaşadığı çelişkiler ve bence yazılış tarzı Oğuz Atay'a ithafı bu bakımdan anlamlı kılmaktadır.

Pekmezci'nin tabiata kaçışı, bir metinlerarası durumu da ifade etmektedir. Hikâyede balinalara yapılan vurgu ve onları avlamaya çalışan umarsız insanoğlu

Melville'in Moby Dick adlı eserine göndermedir. Moby Dick'e yapılan bu gönderme, kitabın 6. Öyküsü "Kuyu"da yine karşımıza çıkacaktır.

Bu hikâyede, başkişi Aydın Pekmezci'nin şu sözleri dikkat çekicidir:

"Zaten emekli bir yapraktım, iyice emekli bir yaprak oldum. Elli yaşındayım… Düşlerim yok artık örneğin." (s.25)

Buna benzer bir ifade "Kuyu" hikâyesinde de geçmektedir:

"Kırk yıl sonra (elli yaşına girdiğim gün) seni yitirdiği gün yencecik bir tüy gibi bıraktım kendimi kuyuya sevgilim" (s.55)

Yukarıda kurduğumuz bağlantı ile birlikte "Gün Gece / Oyun Ölüm" ile "Kuyu" hikâyeleri arasında bir iç bağlantı olduğunu, ortadan bölünmüş bir bütünün parçaları gibi göründüğünü söyleyebiliriz.

Memet Baydur, bu öyküleri yazdığında 32 yaşındadır ve 50 yaşı, bir son, bitiş gibi anlatmıştır. Ne ilginçtir ki Baydur'un kendisi de tam 50 yaşında ölmüştür. 18 yıl önceden ölüme kesilmiş bir bilet gibi bu iki hikâye ortada durmaktadır.

Gözün Kahverengi Suyu'ndaki ikinci hikâye "Dört Kısa Hikâye" başlığını taşımaktadır. Adı gibi dört çok kısa hikâyeden oluşmaktadır. Örneğin 3. hikâyede:

"-Islanmışsın

-Yağmur yağıyor.

-Şemsiye

-Ofiste unutmuşum

-Ben eldivenimi kaybettim bugün.

-Yarın yenisini alırız" (s.28)

Metnin tamamı bundan ibarettir. Diğer üç hikâye birbiriyle bağlantılı bile olsa yapı bakımından çok kısa hikâyenin güzel bir örneğidir. Hikâyede karşı barda çalışan bir pavyon kadını, paralı sevgilisi yağmurlu bir gece ve kadının yere düşen eldiven metaforuyla, gizemli bir atmosfer hâkimdir. Bu hikâyede, anlatılanlardan çok çağrışımların öne çıktığını, trajik bir hayatın okur tarafından tamamlanabilecek ipuçlarını verdiğini düşünebiliriz.

"Bir Hayalet Hikâyesi" kitaptaki fantastik hikâyelerden biridir. Bu hikâyede başkişi kurtarılmayı bekleyen batık bir gemidir. İçindeki iskeletler bütün eşyalarla birlikte, su altının artık bir parçası olmuş gibidir. Bu sessizliği kaçak bir yolcunun hayaleti kısa bir zaman için bozsa da her şey yine eski haline döner ve geminin bekleyişi devam eder. "Ötekinden haberi yok. O kitabı neden okuduğunu merak ediyorum. Burada, bu karanlıkta bekliyorum. Tahtalarım çürüdü. Midyelerim şişmanladı. İsteksiz ama mecbur bekliyorum. Sanki her an bir şeyler olacak gibi" (s.34)

Bu hikâyeyle ilgili Jale Parla "nesneler, Sartre egzistansiyalizminden

hatırladığımız bir baş dönmesi, bir büyü yaratarak işgal ederler öyküyü ve öykünün sonunda anlamsız bir kargaşaya neden olmuşçasına mahcup, silikleşirler. (…) Batık gemi muhtemelen depresyonu çağrıştırır. Onarım kitabının almanca olması da rastlantı değildir elbette! Depresyonun her türlüsü hatta şizofreni yazmayı sevdiği durumlardır Memet Baydur'un önce Oğuz Atay vâri bir laf kalabalığı sonra deliliğin bilgeliğinden süzülen sessizlik…"[18]

"Afrika" Baydur'un egzotik hikâyelerindendir. Nairobi'de bizzat şahit olduğu tabiat ve insanlar ve Batılı insanların Afrika'ya bakışı, bu iki kültür arasındaki hayat ve zaman algısının farklılıkları bir kadının gözünden anlatılır.

"Karışık Teknik"te başkişi Tarık Çuhacı'nın 90 yaşındaki ölümüne kadar 100'e yakın tabloyu kahramanın kendi tabiriyle "boyamasını", gizemli bir hayat öyküsü çerçevesinde ele alır. Bu hikâye, sanatta yaratıcılık, sanatın pazarlanması, eleştirmenlere yöneltilmiş bir eleştiriyi barındırmaktadır.

"Kaza Okları" mafyayla uğraşan, çatışmaların içinde kalan 40 kişiyle baş edebilen bir gazetecinin, hikâyesi anlatılır. Sevgilisinden ilgi görmeyen ve alabildiğine yalnızlığı hisseden gazeteci, dinlenmek üzere geldiği, meşhur bir avukat olan ağabeyinin bürosunda onun yerine geçer ve kendisiyle görüşmek isteyen kadını yalnızlığının çaresi olarak düşünürken, kadın tarafından ağabeyi zannedilerek öldürülür. Bu hikâye aynı zamanda bir arayışın hikâyesidir.

"Tarzan" hikâyesi üç kişiden ve yanlarındaki hayvanlardan oluşan küçük bir gezici sirkte geçer. Sirkin yılanı Benekli'nin kaçışı ile Petrosyan tarafından bulunuşu çerçeve vaka'yı oluşturur. Bu arada geçen zaman anlatılır. Günübirlik, bir yere bağlı olmadan ve tabiatla, hayvanlarla kurdukları hayat anlatılır.

"Büyülü Alan" siyah takıntılı hikâye kişisinin alegorik öyküsünü anlatılır. Hikâyede papağan ve polisiye olaylar gizemli çerçeveyi tamamlar.

"Mozart'ın Beyaz Ayısı" aynı alegorik çizgiyi sürdürür. Mizah, duygusu, ironiye dönüşür. "İskarpin", "Saydam Bir Örtü", "Otopsi", "Marginalia", "Derya ile Feridun" ve "Polis Hikâyesi" gerilim duygusunun ön plana çıktığı hikâyelerdir.

"Polis Hikâyesi" için Jale Parla "Kitabın son hikâyesi olan Polis Hikâyesi bir operanın sonun bütün melodilerin yinelenmesi gibi kullanılmış bütün teknikleri yineler. (…) Memet Baydur polisiye anlatıyla postmodern anlatının örtüştüğüne ilişkin kuramları çağrıştırırken (postmodern teoride öykü kendi çerçevesi içinde sınırsızca 'çözülebilir bir bilmecedir') oyununu keyifle ve hınzırca oynuyor. Sivilceli katil komik tabi, odada neler yapılacağı komik beklenir, alınır, buyur edilir girer…) ama komik olmayan bir şey var bu diyalogda : 'Hayır nerede yaşıyoruz rica ederim!'

Memet Baydur'un sanat ve yaratıcılık söz konusu oldukta 'hayır 'diyeceği tek 'hayır' budur: sınırlayan, sansürleyen, küçümseyen, yasaklayan buyruk."[19]

Sonuç olarak, Memet Baydur'un hikâyeleri için şu tespitleri yapmak mümkündür: tema bakımından alışılmışın dışında ilginç konuları seçer. Hikâyelerinde yer yer büyülü ve alegorik bir atmosfer kurar. Postmoderniteye karşı olmakla birlikte özellikle 1980 sonrası postmodern bir hayatı yaşamak durumunda kalır. Hikâyelerdeki kahramanlar ve olaylar realizm kaygısı taşımamakla birlikte hayatın içindendir. Fakat onları adeta özel kılan bir sanat perdesiyle örtüyor gibidir. Bu tarafıyla onu modernist olarak algılamak daha doğru olacaktır. Baydur'da güçlü bir mizah duygusu ve ironi bulunmaktadır. Dünyaya entelektüel bir bakışla bakmak, aydının açmazları, hayatın dar kalıpları, hatta yer yer çaresizlikleri onda egzistansiyalizmle izah edilebilecek bir boğuntu duygusunu uyandırır. Hikâyelerin kurgusunda yer yer yazarın müdahaleleri, kelime oyunları yazma sancısını yakından hissettirir. Üslubu açısından yaklaşıldığında ise onun Oğuz Atay'ı hatırlattığını söyleyebiliriz.

* Yrd. Doç. Dr.

[1] Baydur'un tiyatroları, önce 7 kitap halinde Mitos-Boyut Yayınları'ndan, son olarak da İletişim Yayınları tarafından iki kitapta toplanmıştır: Lozan, İst. 2003 ve Memet Baydur, Tiyatro Oyunları, İst. 2009.

[2] Memet Baydur'un oyunları hakkında bkz. Sevda Şener, Oyundan Düşünceye, 2b. Gündoğan Yay. İst. 1996; Oyunlar ve Gerçekler, Dost Kitabevi, Ank. 2007; Gelişim Sürecinde Türk Tiyatrosu, 2b. Mitos-Boyut Yay. İst. 2011 ve Ayşegül Yüksel, Çağdaş Türk Tiyatrosunda On Yazar, Mitos-Boyut Yay. İst. 1997; Sahneden İzdüşümler 1975-2000, Mitos-Boyut Yay. İst. 2000; Uzun Yolda Bir Mola, Cumhuriyet Kitapları, İst. 2011.

[3] Memet Baydur'un Ardından Elveda Dünya, Merhaba Kâinat, Hazırlayanlar: Sevda Şener, Ayşegül Yüksel, Filiz Elmas, Mitos-Boyut Yay. İst. Nisan 2002.

[4] A.g.e. s. 13-21.

[5] A.g.e s. 13-14.

[6] Memet Baydur, Gözün Kahverengi Suyu, YKY, İst. 1995, 2b. İletişim Yay. İst. 2010.

[7] Memet Baydur, Hepsini Okudunuz Mu, İyi Şeyler Yay. İst. 1996; Ucello'nun Kuşları, İletişim Yay. İst. 2002, Sessiz Güvercinler Ülkesinde, İletişim Yay. İst. 2006.

[8] Memet Baydur, Sinema Yazıları, İletişim Yay. İst. 2004.

[9] Memet Baydur,-Adalet Ağaoğlu, Mektuplaşmalar, İletişim Yay. İst. 2005.

[10] Memet Baydur-Memet Uğur, Memet'in Kulesi, Nesin Yayınevi, İst. 2012.

[11] Max Aub, Örnek Suçlar, Mitos Yay. İst. 1993; Ongun Oranla birlikte Alan Sokal-Jean Biricmont, Son Moda Saçmalar, Postmodern Aydınların Bilimi Kötüye Kullanmaları, İletişim Yay. İst. 2002 Basılmamış ancak Yıldız Kenter tarafından oynanmış Terrence McNally'den Master Class.

[12] Sevgi Şebnem Graf, Memet Baydur'un Oyunlarında Uygarlık ve Uygar İnsan, Yeditepe Ün. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İst. 2008 VII+92 s. (Basılmamış Y.L Tezi)

[13] Serap Uluyol, Memet Baydur'un Oyunlarındaki Anlatıların İşlevleri, Ank. Ün. Güzel Sanatlar Enstitüsü, Ank. 2010 (Basılmamış Y.L Tezi)

[14] Tiyatro Tiyatro Dergisi, Ocak 2002, s. 118 ve Elveda Dünya Merhaba Kâinat Kitabının İçinde s. 31-36.

[15] Memet Baydur, Gözün Kahverengi Suyu, İletişim Yay. İst. 2010, s. 6.

[16] Memet Baydur, Lozan, İletişim Yay. İst. 2003 s. 91-131

[17] Memet Baydur, "Gözün Kahverengi Suyu" İletişim Yay. İst. 2010. s.13. Bundan sonra yazı içerisinde öykü kitabının bu baskısı esas alınacak ve dipnot yerine alıntının yanında sayfa numarası verilecektir.

[18] Tiyatro Dergisi, Ocak 2002, s. 118 ve Elveda Dünya Merhaba Kainat Kitabının İçinde s. 33-34

[19] Tiyatro Tiyatro Dergisi, Ocak 2002, s. 118 ve Elveda Dünya Merhaba Kâinat Kitabının İçinde s. 33

Dayak

Nadir Şener HATUNOĞLU*

Dünkü (25 Eylül 2013) İnternet Tv. Gazetesi'nde bir haber gördüm; okudum diyemiyorum. Millî Eğitim Bakanlığı, yeni bir 'eğitim' yöntemini ilgililere iletmiş: DAYAK. Ayrıntıya girmiyorum; meraklısı araştırıp bulabilir. Derler ya; Napolyon bakmış ki (1812) topçu ateşi durmuş. İlgili komutanı çağırıp sormuş:

-Niçin ateşi kestiniz?

-Dokuz sebepten dolayı.

-Neymiş O sebepler?

-Bir: Barut kalmadı. İki…

-Sus yeter; ötekilere ne gerek?

Ben de haberin 'Dayak' eksenine bağlandığını görünce, ayrıntıya önem vermedim; çünkü biliyorum ki Dayak'ın ayrıntısı iğrençtir…

Gazeteye yorum yazdım; henüz yayımlanmadı. Yayımlanmaya - bilir de; çünkü kendimi övdüm(!) Üç kızım ve bir oğlum var. Hiç birini bir tek gün bile azarlamadım; ikna ettim. Çocuklarım, bu sayede akademik kariyer yapabildiler. Eşime de bir kez bile küçültücü karşılık vermedim. Hatta geçen yıl çocuklarımla bir aradayken sordum: Annenize sert bir çıkış yaptığım oldu mu hiç?

Yanıt: Olmadı… Derim ki bir ailede, sınıfta, okulda, ülkede dayak egemense, O topluluk insancıl değerlerini kokuşturur.

Bir yakınım, ailece bayram ziyaretine gelmişlerdi. Oğlunun üniversiteye giriş puanı yeni gelmişti. Ben su için mutfağa girip geldi; baktım delikanlı sinsice ağlıyor. Sordum, bir şey yok dedi. Sonra annesi gizlice dedi ki babası dövdü, niye şu fakülteyi kazanmadı diye… Az kalsın delikanlıyla birlikte ben de ağlayacaktım. Dayak başarının, eğitimin itici gücü olabilir mi?

Şanslıydım; öğretmen okullarında çalıştım hep. Sınıf mevcutları normal, çocuklar seçilip alınmış, bakımları yerinde… Öğrencilerimi değerlendirirken, iki yönlü düşünürdüm: Hak etmeyene fazla not vermek, öteki çocuğu cezalandırmak olur. Toplumda bozunma oluşur. Kaba deyişle sırt üstü yatanla, göz nuru döken,

birlikte mayalanmış olur. Ben yine de yanılgı payımı, öğrenci çıkarına dönük kullanırdım. İki azılı dersin öğretmeniydim: Cebir ve geometri. Çocuğun iki dersi birden yıkıksa, umutlu olan birini hoşgörülü değerlendirirdim. Öğrenci dersi kavrayınca, sınıfta ders yapmak, orkestra şefliği hazzı veriyor öğretene.

Mersin'den Ankara'ya naklim çıktı:1970. Film, Radyo-Tv. İle Eğitim Merkezi, bize ek ders veremediği için, başka okullardan ek ders alabiliyorduk.

Ankara-Keçiören lisesinin müdür başyardımcısı, Kars Kâzım Karabekir Öğretmen Lisesi'nden öğrencim, Yılmaz AKÇAY. Sevindim; onun lisesinden ders aldım. Lise I. sınıf Cebir-geometrisini verdiler. Sınıf mevcudu altmış beş (65). Sınıf sessiz gibi duruyor; ama yine de uğultulu. Dersi dinleyen yok… Bir ders yılını zor bitirdim. Müdür yardımcısı öğrencimden ayrılık izni isterken, bir de şaka yaptım:

Ben artık, gerçek öğretmenlik anılarımla yaşamak istiyorum…

*Matematikçi-Bilim Uzmanı

Mustafa Miyasoğlu'ndan Bir Dönemin Romanı "Dönemeç"

Osman AYTEKİN

Yazar Mustafa Miyasoğlu'nun 1979 yılında kaleme aldığı ilk baskısı 1980 yılında yapılan "Dönemeç" romanı yayınlandığı yıl Yazarlar Birliği tarafından yılın romanı seçilmişti.

7.baskısı yapılan "Dönemeç" romanı birçok roman yazarının eğilmediği Orta Anadolu insanını ele alıyor. Yazar Mustafa Miyasoğlu bir bakıma memleketine karşı manevi anlamda kültürel bir borcu bu romanıyla yerine getirmiş oluyor.

"Dönemeç"te Orta Anadolu insanlarının tipik özelliklerini yansıtması açısından da önemli bir romandır. Eserin arka kapağında da belirtildiği üzere "Dönemeç", romancıların ısrarla ihmal ettikleri Anadolu insanının umutlarını, sevinçlerini, korkularını ve geleneksel değerlere sığınışlarını ustalıkla dile getirir."

"Dönemeç "Orta Anadolu'da bir cemiyetin tereddütlere, gel-gitlere rağmen özelde de Şakir Bey'in hayatın dönüm noktasında önemli bir karar verme durumunu ele almakta zorlanan tavırları ele alıyor.

Bir güz mevsiminde düğün hazırlıklarının yapıldığı ve bu eksende gelişen olaylar geniş kapsamlı olarak ele alınır ve irdelenir. Yıl 1973, Cumhuriyetin 50. Yılıdır, aylardan Eylüldür mekan Kayseri'dir. Kayseri denilince akla elbette ki Erciyes gelir. İşte bu yıllarda içte ve dışta gelişen olaylar milli bir duyarlılık içinde verilir; İçte: gençlik olayları, 12 Mart Muhtırası, siyasi tartışmalar; Menderes dönemi idamlar ve İnönü çekişmeleri, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin yapılamayışı, İnönü ve Bölükbaşı'nın partilerinden istifa edişleri, yakın zamana atıfta bulunmalar: Bozbeyli, Prof.Dr. Necmettin Erbakan'a ilgi ve Albay Türkeş… Milli Nizam Partisinin kapatılmasının ardından kurulan MSP ve Hoca'ya duyulan alaka… Üniversite sınavlarının kalma tartışmaları ki hala devam ediyor… Genel af söylentileri, memurlara sendikal hak, derneklerin siyasetle uğraşmalarına izin verilme durumları… Ortak Pazar tartışmaları, İstanbul Boğaz Köprüsünün yapılması… Dışta ise: Türkiye'nin dikkat kesildiği Müslüman boksör Muhammed Ali ile Ken Norton'un rövanş maçı, Zülfikar Ali Butto, Yahya Han, Pakistan'da yeni çıkarılan anayasa,

Afganistan'da Zakir Şah'ın, Şili'de Allende'nin devrilmesi… Sunisiler gibi dindar bir hanedanı devirerek iktidara gelen Kaddafi'nin Halk Sosyalist Cemahiriyesini kurması, Uganda Devlet Başkanı İdi Amin'in gündemde olması, Kral Faruk'un devrilmesi… Zaman zaman geçmişe ve geleceğe dönük konuşmalar, tartışmalar… Bütün bunlar bir dönemi ele alması açısından "Dönemeç"i önemli kılıyor ve bir döneme ışık tutuyor.

Romanda neler geçiyor: Romanın kahramanlarından Şakir Bey 26 yaşında bir yıllık bir avukattır. Avukatlıktan ziyade tecrübesizliğin bir neticesi olarak yargıç gibi davranmasıyla müşterileri kaçırır. Asli işini düzgün yapamaması nedeniyle lisede derslere girer. Kültür Gençlik Derneğine takılır, konuşmalar yapar. Derslere girmesiyle birlikte öğrencileriyle ilgilenir ve öğrenciler zaman zaman büroya uğrar.

Şakir Bey'in bürosunda çalışan dostu Bahri'de iş hayatına atılamamış, şahsi bir büro açamamış, İşletmeyi kazanmış ve İstanbul'da okumanın hayalleri içindedir. Kerim Ağa'nın kardeşi Recep Usta'nın eski evi çocukları tarafından satılmak istenir ancak eski kafalı olarak nitelenen Recep Usta ikna edilemez.

Ailede söz sahibi Kerim Ağa'nın oğlu Yavuz Bahri ile aynı sokakta büyümüşlerdir. Yavuz'la Zeynep birbirleri sevmelerine rağmen evlenememeleri ancak araya giren İstanbullu kızla yaptığı kaçamak kendisine pahalıya patlar. Evdeki çifteyi satması yüzünden babasının kendisini reddetmesi. Reddetme ailede Bahri Dede'den sirayet eden kötü bir alışkanlıktır.

Bahri Dede üç oğlundan birini reddetmiştir. Ailede bu durum yıkıma neden olur. Yavuz'un baba ocağından liseyi bırakıp kaçması, gurbette çalışma, askerlik ve düğün nedeniyle memlekete dönmesi sevinçle karşılanır. Ailede Kerim Ağa'nın kızı Fatma evlenmektedir.

Fatma ile Ömer'in düğün hazırlıkları yapılmaktadır. Kuşkusuz düğün telaşı her ailede tatlı bir telaşa ve cümbüşe dönüşür. Ancak aile içinde düğün hazırlıkları esnasında kadınlar arasındaki rekabet ve çekişme "Dönemeç"te gün yüzüne çıkar, çene yarışmaları, bilinç altı ihtiras, öfkeler ve fiskoslar romanda geniş bir halde yerli yerince ele alınır. Ancak düğün gecesinin Kandil gecesine denk gelmesi eğlence açısından ailede huzursuzluğa neden olur, üstelik Yavuz'un o gecede içmesi, sevdiği kadın Zeynep'in kocasına saldırarak rezalet çıkarması bardağı taşırır. Kerim Ağa bu duruma sert tepki göstererek baskınlığını ortaya koyar. Manevi duygulara yapılan saygısızlık karşısında duyarlılık öne çıkar.

Kerim Ağa'nın kızının gelin olarak evden çıktığı anda aileden Şeref Efendi'nin

yaşlı hanımı vefat eder.

Romanda Şakir Bey'in karar vermekte zorlandığı dönüm noktasından söz etmiştik... Roman da asıl tema Şakir Bey'in İstanbul'a gitme, sevdiği kız Serpil'e kavuşma düşüncelerinin yanı sıra anlatılmak istenen şu satırlarda kendine yer bulmaktadır: "Bugün bu satırları yaşadığım son gece, benim hayatımın son günü olabilir, yepyeni bir dönemin başlangıcı da. Bütün bunlar ne benim elimde, ne de başkalarının. Sadece Allah'ın verdiği emanetlerden bir emanettir yaşadığımız hayat. Bu hayatı daha iyi bir yönde geliştirmek için, elimizden geleni yapmamız gerektiğine inanıyorum. Buna başkaları yanında hakkım ve yetkim olduğunu sanıyorum "Dönemeç", çalkantılarla geçen bir zaman diliminde diğer yandan geleneksel değerleri ve İslami yaşayış bilincini de diri tutar. Bir bakıma ezilen, horlanan değer verilmeyen insanların İslami duyarlılıklarına sahip çıkışları başarılı bir dille aktarılır. Romanda düzene karşı çıkış kadar İslami duyarlılık bilincindeki cemiyet ve topluma manevi moral desteği de vardır: "

-Milli Nizam dendi de n'oldu, onu da kapatmadılar mı?

-Kapattılar. Bunu da kapatabilirler. Ama artık isteseler de bu faaliyetin önünü alamazlar.

Önemli olan ne istediğimizi açık seçik ortaya koymak. Bak soldaki fraksiyonlar zaman zaman bir parti etrafında toplansalar da, görüşlerinden tamamen vaz geçmiyor, bayraklarını mutlaka kendi burçlarında sallandırıyorlar. Bizim onlar kadar da mı cesaretimiz yok? Varsın düzen kendini korusun…" Bu kitapta bir atıf da bu gazeteyedir, yani Milli Gazete 'yedir, Milli Gazete o sıralarda kurulmuş ve yayınlanmaya başlamıştır; Gazete logosunda yer alan "Hak Geldi Batıl zail oldu" hadisinedir: "Benim kastettiğim, Allah'ın üstümüzdeki nimetini belirtmek. Bu bir emir. Müslümanlık bir nimetse, bunu neden açıkça söylemeyelim? Küfrün küfrü açık da Müslümanın imanı neden bu kadar saklı kalsın? Yeter artık…"

"Dönemeç" bir dönem insanlarının aile içinde geçen tavırlarını ele alsa da geleceğe yönelik olarak toplum yaşayışında şekillenen bir tutumun bir iradenin şekillenmesini öngörme başarısını gösteren de bir romandır.

AKPINAR DERGİSİ 2013 DİZİNİ

Abbashanlı-Aliyeva, Tamılla, Türk Dünyasında Bahar Bayramı Sultan Nevruz, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 33-37.

Ayaydın, Kibar, Ahmet Hamdi Tanpınar'da Rüya Estetiği, 8(45), Mayıs-Haziran 2013, s. 32-38.

Ayaydın, Kibar, Aşkın İç İsyanı: Mihriban, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 17-27.

Ayaydın, Kibar, Kelimelerin Kalbi, 8 (46), Temmuz-Ağustos 2013, s. 29-32.

Ayaydın, Kibar, Paris'in Gözyaşları, 8 (47), Eylül-Ekim 2013, s. 22-24.

Ayaydın, Kibar, Yollar ve İzler Romanı Üzerine-1, 8 (48), Kasım-Aralık 2013, s:16-21.

Aydoğan , Ömer, Türk Kültüründe Nevruz, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 38-41.

Aydoğan, Ömer, Hatıralarla Mehmet Akif, 8 (47), Eylül-Ekim 2013, s. 32-36.

Aydoğan, Ömer, Prof. Dr. Saim Sakaoğlu ve Meram Yazıları, 8 (43), Ocak-Şubat 2013, s. 7-11.

Aytekin, Osman, Hasan'a Mektupların Şairi, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 28-32.

Aytekin, Osman, Mevsimlerin Şairi İsmail Özmel, 8 (43), Ocak-Şubat 2013, s. 29-32.

Aytekin, Osman, Oğuzabaşaran'dan bir Gül Düştü, 8 (46), Temmuz-Ağustos 2013, s. 39-40.

Aytekin, Osman, Miyasoğlu'nun Dönemeç Romanı Üzerine,8,(48), Kasım-Aralık 2013, s:39-41.

Bahsi, Mehmet, Prof. Dr. Şahin Uçar'ın Varlığın Mana ve Mazmunu, 8 (47), Eylül-Ekim 2013, s. 26-29.

Bahsi, Mehmet, Yağmur Şiiri, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 4.

Bal, Yusuf, Düşzar, 8 (45), Mayıs-Haziran 2013, s. 30.

Bal, Yusuf, Demir At, 8 (46), Temmuz-Ağustos 2013, s. 9.

Baş, Mehmet Şükrü, Şairin Ölümü (H. Rıdvan Çongur), 8 (45), Mayıs-Haziran 2013, s. 41-42.

Baş, Mehmet, Biletsiz Yolcu, 8 (45), Mayıs-Haziran 2013, s. 6.

Baş, Mehmet, İsmail Özmel Şiirlerinde Yaşama Sevinci, 8 (43), Ocak-Şubat 2013, s. 33-35.

Baş, Mehmet, Şiir Ağrısı, 8 (48), Kasım-Aralık 2013, s:45

Baş, Osman, Güneş Bulutlara Düşünce, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 6.

Berber, İbrahim, Sayıklama, 8 (45), Mayıs-Haziran 2013, s. 4.

Bulut, Halil Hadi, Memet Baydur'un Hikayeleri Üzerine Bir İnceleme, 8 (48), Kasım-Aralık 2013, s:31-36.

Çetinoğlu, Oğuz, Kültür Değerlerinden biri olan Dil'in Kimliğimiz Bakımından Önemi konusunda A.Vehbi Ecer'le Röportaj, 8 (48), Kasım-Aralık 2013, s:24-30.

Coşkun, İlkay, Cemre, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 32.

Çetin, Nurullah, Mahşerin Esrarı Romanına Dair, 8 (45), Mayıs-Haziran 2013, s. 11-16.

Dağı, Fahri, Gaziantep'in İslahiye İlçesine Bağlı Fevzipaşa Nahiyesinde Derlenen Atasözlerinin Kelime Kadrosunun İncelenmesi, 8 (46), Temmuz-Ağustos 2013, s. 18-28.

Dağlarca, Fazıl Hüsnü, Bu Eller miydi?, 8 (47), Eylül-Ekim 2013, s. 3.

Değirmenci, Fatma, Kaybolmayan kültürel Miras: Kandır, 8 (46), Temmuz-Ağustos 2013, s. 33-38.
Demirtaş, Rasim, Huzur, 8 (45), Mayıs-Haziran 2013, s. 3.
Durak Altıok, Filiz, Hulâsa, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 27.
Ecer, Ahmet Vehbi, Kayseri Musiki Yolcuları, 8 (45), Mayıs-Haziran 2013, s. 39-40.
Elitaş, Hikmet, Ağlatır Gece, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 7.
Elitaş, Hikmet, Giderim, 8 (45), Mayıs-Haziran 2013, s. 4.
Erden, Refik, 2012 Yılı İlesam Şeref Ödülleri Prof. Dr. Saim Sakaoğlu, Prof. Dr. Müjgan Cunbur, Şair-Yazar İsmail Özmel'e Verildi, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 42-44.
Fidanboy, Vedat, Dünyada Gerçek Aşklar Tek Başına Yaşanır, 8 (47), Eylül-Ekim 2013, s. 7.
Gemalmaz, Yüksel Satoğlu, Yârin Arkasından, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 4.
Göncü, Alper, Ali İhsan Beyhan İle Konuştum, 8 (45), Mayıs-Haziran 2013, s. 28-30.
Güler, Abdulkadir, Dünyada, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 3.
Güler, Abdulkadir, Eğitimci-Yazar Şükrü Kacar'ın 66. Sanat Yılı, 8 (47), Eylül-Ekim 2013, s. 15-18.
Hatunoğlu, Nadir Şener, Dayak, 8 (48), Kasım-Aralık 2013, s: 37-38
Kaçoğlu, Nihat, Nûş-i Şarab Eyleyem, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 5.
Kara, İsmail, Bu Ülke Kimin? 8 (45), Mayıs-Haziran 2013, s. 4.
Kara, İsmail, Ah Ömrüm, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 5.
Kara, İsmail, Üstüme Geldi Dünya, 8 (47), Eylül-Ekim 2013, s. 6.
Karsavran, Cemal, Esen Sensin Seher Yeli, 8 (47), Eylül-Ekim 2013, s. 8-9.
Kaya, Serpil, Memleket Manzaraları, 8 (48), Kasım-Aralık 2013, s:9.
Kayacan, İsa, 1919 Yılının Gazete Manşet ve Haberleri, 8 (47), Eylül-Ekim 2013, s. 30-31.
Kayacan, İsa, Nail Tan'dan: Türk Edebiyatı Dediğin Bir Sarp Kale, 8 (48), Kasım-Aralık 2013, s:22-23
Keleştimur, Bedrettin, Tarihi İyi Okumalıyız!, 8 (47), Eylül-Ekim 2013, s. 38-41.
Kolcu, Ali İhsan, Bir Aşka Gecikmek, 8 (46), Temmuz-Ağustos 2013, s. 5-6.
Kolcu, Ali İhsan, Bir Kültür Adamı Olarak İsmail Özmel, 8 (43), Ocak-Şubat 2013, s. 12-14.
Kolcu, Ali İhsan, Ölmesin Gazeli, 8 (48), Kasım-Aralık 2013, s:4.
Koruyucu, İlhan, Nerden Bileyim, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 7.
Nacar, Mehmet, Hicran Pınarı, 8 (47), Eylül-Ekim 2013, s. 10.
Namlı, Engin, Duvarda Bir Resim, 8 (47), Eylül-Ekim 2013, s. 4.
Namlı, Engin, Rüyana Girdi Mi? 8 (48), Kasım-Aralık 2013, s:8.
Oğuzbaşaran, Bekir, Niğde Deyince, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 8.
Otman, Ahmet, Gönlümden Silemedim, 8 (48), Kasım-Aralık 2013,s:6.
Özbekler, Kerim, Hayal, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 13.
Özmel, İsmail, Edebiyatın Eksiğini Tamamlamak, 8 (43) Ocak-Şubat 2013, s:1
Özmel, İsmail, Abdurrahim Karakoç Türk Edebiyatının Hiciv Eksiğini Tamamlamıştır, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 11-13.
Özmel, İsmail, Annem, 8 (45), Mayıs-Haziran 2013, s. 3.

Özmel, İsmail, Bir İstanbul Anısı, 8 (47), Eylül-Ekim 2013, s. 19-21.

Özmel, İsmail, Elazığ Şiir Akşamları, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 3.

Özmel, İsmail, İnsan, 8 (46), Temmuz-Ağustos 2013, s. 3-4.

Özmel, İsmail, Dans Eder Gibi Konuşmak, 8 (47) Eylül-Ekim 2013, s:1

Özmel, İsmail, İsmail Özmel Sordu, Prof. Dr. İnci Enginün Cevap Verdi, 8 (47), Eylül-Ekim 2013, s. 11-14.

Özmel, İsmail, Milli Eğitim Bakanlığı Sınıfı Nasıl Geçecek? 8 (46) Temmuz-Ağustos 2013, s:1

Özmel, İsmail, Muhafazakâr Aydın Önce Avrupa Medeniyeti Kimin? Sorusuna Cevap Aramalıdır, 8 (46), Temmuz-Ağustos 2013, s. 11-14.

Özmel, İsmail, Yunus Emre İncelemelerinde Bir Metot Denemesi, 8 (45), Mayıs-Haziran 2013, s. 7-10.

Özmel, İsmail, İki Kardeş Sanat, Musiki ve Edebiyat, 8 (48), Kasım-Aralık 2013, s:1.

Özmel, İsmail, Uçurtma, 8 (48), Kasım-Aralık 2013, s:3.

Özmel, İsmail, Vasiyetini Türk'ün Öz Ruhuna Emanet Eden Necip Fazıl, 8 (48), s:11-12.

Özmel, Selin, Çevremiz, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 9.

Öztürk, İbrahim, Cumhuriyetin ilk Yıllarında Niğde Basınına Göre Niğde'de Spor hayatı ve İlk Futbol Müsabakası, 8 (45), Mayıs-Haziran 2013, s. 17-22.

Öztürk, İbrahim, Şehir Tarihi Çalışmaları Kapsamında Aksaray Bibliyografyası, 8 (43), Ocak-Şubat 2013, s. 36-44.

Soyak, Murat, "Bu Ülke"de Yaşamak ve Yazmak, 8 (45), Mayıs-Haziran 2013, s. 23-27.

Soyak, Murat, Şiire Dair, 8 (46), Temmuz-Ağustos 2013, s. 16-17.

Soyak, Murat, Yolculuk İzleri, 8 (48), Kasım-Aralık 2013, s:13-15.

Subaşı, Muhsin İlyas, Abdurrahim karakoç'u Anarken, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 14-16.

Subaşı, Muhsin İlyas, Niğde'nin Şansı İsmail Özmel'dir!, 8 (43), Ocak-Şubat 2013, s. 3-6.

Subaşı, Muhsin İlyas, Süreyim yüreğine İçimdeki Atları, 8 (46), Temmuz-Ağustos 2013, s. 7.

Subaşı, Muhsin İlyas, Şair, 8 (44), Mart-Nisan 2013, s. 3.

Subaşı, Muhsin İlyas, Yurt Ülküsü, 8 (45), Mayıs-Haziran 2013, s. 3.

Şahin, İsmail Adil, Ayrılık Düşüncesi, 8 (46), Temmuz-Ağustos 2013, s. 8.

Şahin, İsmail Adil, Başka, 8 (47), Eylül-Ekim 2013, s. 5.

Taşpınar, Abdullah, Bademdere, 8 (46), Temmuz-Ağustos 2013, s. 10.

Ufuk, Harika, Aşkımızın Damgası, 8 (48), Kasım-Aralık 2013, s:10.

Yanık, Mesut İlkay, Farklı Bir Ses, 8 (45), Mayıs-Haziran 2013, s. 5.

Yar, İsa, Denize Özlem, 8 (48) Kasım-Aralık 2013, s:5.

Yavuz, İdris, Kanuni'nin Fransa Kralına Yazdığı Tarihi Mektuplar, 8 (47), Eylül-Ekim 2013, s. 42-43.

Yılmaz, Faruk, İsmail Özmel'in Medeniyet Anlayışı, 8 (43), Ocak-Şubat 2013, s. 15-28.

Zor, Lokman, Gitmek, 8 (46), Temmuz-Ağustos 2013, s. 42-44.

Şiir Ağrısı

Mehmet BAŞ

Bir şiir ağrısına tutuldum yandı her yanım
Balçıktan bir labirentte kavruluyorum
Bir ceninin yumruğuyla parçalayıp dünyayı
Kaderin rüzgârında savruluyorum

Annesiz bir toprağın kalbinde üşürüm işte
İçimin bahçelerinde solar fidanlar
Düşlerim çarmıha gerilmiş bir İsa'dır
Kabul etmez gemimi neden limanlar

Bozulmuş bir kamyonun hırıltısına karışır sesim
İstila edilmiş şehirlerim bir bir yıkılır
Ölüme bir sağanak yağmur gibi tutulur nefesim
Ecelin körfezinde gemilerim yakılır

Giden yârin ardından yol ağlar yolcu ağlar
Ayrılık ülkesinde vuslat kara topraktır
Bir hazan ülkesinde bozulmuş bağlar
Kelimeler rüzgârda sallanan bir yapraktır

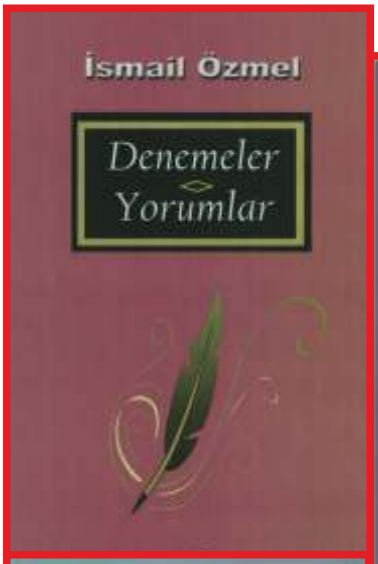

Yeni Çarşı Merkezi
B Blok 1/5 • NİĞDE
Tel: 0.388 213 12 50 - 233 35 45